

Röda Häftet 23

Teser om uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa

Teser antagna vid Fjärde Internationalens
tionde världskongress 1974

RMF-press 1974

Innehåll

Förord.....	1
Teser om uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa.....	3
I. Förändringen sedan 1967 i de objektiva och subjektiva förutsättningarna för uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa.....	3
II. De revolutionära perspektivens konkreta form och innehåll i det kapitalistiska Europa	16
III. De centrala problemen vid uppbygget av Fjärde Internationalens sektioner i Europa under den nuvarande etappen.....	24
Ordförklaringar.....	35

Förord

Det dokument vi publicerar i detta Röda Häfte är antaget av Fjärde Internationalens tionde världskongress, en kongress som samlade representanter för organisationer från ett 50-tal länder.

En kongress utgör ett nationellt partis högsta beslutande organ. För ett revolutionärt parti som avser att översätta sina ord i handling har varje kongress en central uppgift: att värdera den gångna perioden, göra en bedömning av den kommande och vrida organisationens arbete därefter. Detsamma gäller naturligtvis för en International.

En sådan kollektiv bedömning kan – beroende på organisationens teoretiska förmåga, politiska mognad och dess möjligheter att genomföra demokratiska diskussioner – innehålla allt från allmänna ord om den ekonomiska konjunkturen till mer bestämda förutsägelser om de politiska krafternas kommande utveckling med åtföljande slutsatser.

För Fjärde Internationalen räcker det inte med den typ av allmänna proklamationer som så många andra organisationer hänger sig åt. Det är inte tillräckligt att säga att »kapitalistmen (återigen!) går mot sin värsta kris någonsin». Det fordras en så pass preciserad värdering att den också får en avläsbar betydelse för de nationella sektionernas politiska verksamhet, att den blir en **vägledning till handling** och inte enbart en samling uttalade ställningstaganden som skall trummas ut i propagandan under den kommande kongressperioden.

Ett annat farligt – för att inte säga katastrofalt – misstag vore att bara summera framsteg, segrar och lagrar, blunda för nederlagen och under pompösa fraser slå fast att »socialismens krafter segrar till slut».

Det här aktuella dokumentet – »Europadokumentet» – undviker dessa blindskär. Teserna om den ekonomiska, politiska och sociala krisen i Europa och kommande skärpta klasstrider försöker det göra så levande och övertygande att det **med nödvändighet** måste få konsekvenser för sektionernas liv, och detta ända ner till den enskilde medlemmens verksamhet i alla dess avgörande aspekter. Och texten drar sig inte för att framställa svårigheterna och hindren för Fjärde Internationalens uppbygge.

Ett centralt problem i analysen av den ekonomiska och politiska utvecklingen gäller bestämningen av radikaliserings förlopp och då särskilt ett fenomen som tycks gemensamt för nästan alla länder i det kapitalistiska Europa: **uppkomsten av ett politiskt avantgarde av masskaraktär i motsättning till de byråkratiserade arbetarpartiernas ledningar och utanför deras kontroll**. Då avses inte bara medlemmar i olika vänsterorganisationer utan över huvudtaget det växande antal arbetare och ungdomar som är förmögna att ta initiativ till massaktioner – strejker, manifestationer, kampanjer etc – **trots** de byråkratiserade apparaternas passivitet eller försök att motarbeta sådana mobiliseringar.

Detta avantgarde ser olika ut i olika länder, beroende på klasskampens utveckling och de »gamla» partiernas inflytande. Det är intressant att jämföra länder som Italien, Frankrike och Spanien med länder där klasskampen fortfarande befinner sig på en relativt låg nivå som i Sverige. I de förra länderna existerar för att nu bara ta ett exempel på olikheterna – stora militanta arbetargrupper som i handling brutit med de byråkratiserade arbetarpartiernas **ledningar**, utan att för den skull alltid bryta med dessa **partier** och ansluta sig till revolutionära organisationer. I Sverige är antalet radikaliserade arbetare förhållandevis mindre och en större andel av dem är för närvarande anslutna till olika vänsterorganisationer.

Dessa olika situationer har viktiga effekter på den aktuella enhetstaktiken, vilket visar att Europadokumentet inte är »sig själv nog». De måste bearbetas vidare och konkretiseras alltefter de lokala förhållandena. Men – och det är viktigt – för oss som befinner oss i ett land

där klasskampen ännu är relativt outvecklad ger det en viktig fingervisning om vad vi har att vänta.

Om vi tar »Europadokumentet» på allvar måste vi redan idag försöka förbereda oss för vad som kommer att hända när den ekonomiska och politiska situationen i Sverige förändras och radikaliseringen når bredare skikt av arbetare. Genom sin sammanfattning av erfarenheterna från de länder i Europa, där klasskampen idag är mest utvecklad, har »Europadokumentet» åtskilliga lärdomar att ge oss. Eftersom vi anser att de huvudtendenser som gör sig gällande i kontinental skala också mer och mer kommer att ge sig tillkänna i det svenska samhället, kan vi ta vår utgångspunkt i »Europadokumentets» huvudteser för att bearbeta dem vidare för våra omedelbara behov.

En bedömning av den objektiva utvecklingen är förvisso inte tillräcklig för att under en kongressperiod rikta den revolutionära organisationens verksamhet på ett mer precist sätt. En värdering av organisationernas styrka och politiska förmåga måste också till. En smågrupp måste t.ex tillämpa en annorlunda taktik för att vinna arbetarmilitanter än en organisation som redan utmärkt sig som en politisk kraft i samhället. Också detta problem behandlas utförligt i »Europadokumentet», men naturligtvis med den grad av generalisering som måste känneteckna ett dokument för arbetet på en hel kontinent.

Också här är materialet mer en nödvändig utgångspunkt än ett slutord. Det tillkommer den svenska sektionen, liksom andra sektioner, att översätta dess teser till nationella riktlinjer för uppbygget av revolutionära partier i de olika länderna.

En rad viktiga händelser har inträffat efter det att detta dokument antagits – i t.ex Grekland och Portugal. I stället för att riva upp och utmönstra dokumentets teser bekräftar dessa händelser de politiska utvecklingstendenser som beskrivs. Däremot har den senaste perioden rest en hel del teoretiska och taktiska problem som tas upp ganska summariskt i texten. Det gäller frågor kring regeringsbildande, valtaktik, olika former av generalstrejker, men också förhållandet mellan uppbygget av de nationella organisationerna och världspartiet, Internationalen, och det gäller många andra problem. Texten är en plattform att stå på, en text att läsa, arbeta med, precisera och utvärdera. Det är ett grundläggande dokument, som ger nödvändiga begrepp och helhetsanalyser, men det är inte – och det vill vi understryka för tredje gången i detta förord – något slutgiltigt och tidlöst. Därför måste det hela tiden kompletteras med artiklar, resolutioner, negativ och positiv kritik. För detta är RMF:s press – fr a tidskriften Fjärde Internationalen – ett lämpligt och oundgängligt forum.

Dokumentet arbetar med flera svåra begrepp. En del är svåra att översätta till svenska utan att de förlorar sin exakta mening. Dessa, liksom vissa förkortningar, tar vi upp längst bak i broschyren. Det gäller t.ex de strategiska begrepp som utnyttjas i avsnittet om revolutionen och dess villkor i dagens kapitalistiska Europa. Många organisationer vägrar att överhuvudtaget befatta sig med detta problem, eftersom de saknar förståelse för både revolutionens aktualitet och den revolutionära strategins betydelse.

Att dokumentet diskuterar revolutionens problem idag utgår från övertygelsen att det som händer idag – de frågor som reses, den kamp som förs och de erfarenheter som dras – kan vara av avgörande betydelse för den framtida revolutionens förlopp.

Ett kongressdokument måste tas på allvar, d.v.s det måste innebära att organisationen utvecklar sin verksamhet på ett sätt som överensstämmer med de perspektiv som dragits upp i dokumentet. Detta Röda Häfte kommer därför att vara ramen för Fjärde Internationalens och RMF:s arbete under flera år framöver.

Teser om uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa

1. Förändringen sedan 1967 i de objektiva och subjektiva förutsättningarna för uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa

Sedan 1967 har förutsättningarna under vilka revolutionära marxister försöker att förverkliga sin centrala strategiska uppgift – uppbygget av leninistiska partier, som förmår leda proletariatet mot den socialistiska revolutionens seger – på ett grundläggande sätt förändrats i det kapitalistiska Europa. Dessa förändringar, som delvis är resultatet av omvälvningar i andra delar av världen, återspeglar i sista hand en skärpning av det borgerliga samhällets djupgående kris i Europa. Denna kris visar sig på samhällets alla nivåer.

1. Kapitalismens fördjupade kris

Det internationella kapitalistiska systemets kris har ytterligare fördjupats i och med att den långa perioden av snabb ekonomisk expansion upphörde. Denna expansion, som förlängde »boomen» under Koreakriget, inföll vid slutet av efterkrigstidens revolutionära kris i Västeuropa. Den västtyska recessionen 1966-67 följdes snabbt av en recession i Italien och Japan (1970-71), en ny mindre recession i Västtyskland (1971-72) och en allmän nedgång i den ekonomiska tillväxttakten i alla imperialistiska länder. För första gången sedan andra världskriget har försöken att dämpa dessa överproduktionskriser genom ökad inflation stött på motstånd: inflation och ekonomisk stagnation har sammanfallit i en rad imperialistiska länder. Den allt snabbare dollarinflationen påskyndade slutligen sammanbrottet för det internationella valutasystem som tillkom i Bretton-Woods, och inledde en djupgående, världsomfattande valutakris, som riskerar att undergräva den internationella krediten och därmed världshandelns expansion.

Omsvängningen i det allmänna ekonomiska klimatet har inte bara konjunkturella orsaker utan också grundläggande strukturella orsaker. De viktigaste pådrivande krafterna bakom efterkrigstidens snabba expansion försvagas den ena efter den andra. Alltmedan nedgången i de gamla industrigrenarna (kol, textil, trä, koppar, varvsindustri och antagligen också järnindustri) är oåterkallelig, har de dominerande industrigrenarna, som burit upp efterkrigstidens tillväxt, successivt drabbats av överskottskapacitet och måste därför begränsa sina investeringar. Detta är redan fallet vad gäller produktionen av elektrisk hushållsutrustning, inom bilindustrin och den petrokemiska industrin, det kommer snart också att vara fallet för produktionen av elektriska maskiner och inom själva elektronikindustrin. Profitkvotens fallande tendens tar sig allt tydligare uttryck och kväver den snabba tillväxten tillsammans med den i förhållande till produktionskapacitetens väldiga expansion allt mer begränsade marknaden.

De byråkratiserade arbetarstaternas (inklusive Kinas) ännu begränsade köpkraft på världsmarknaden innebär att de inte kan fungera som en viktig extra avsättningsmarknad, som skulle kunna dämpa hela den imperialistiska industrins överskottskapacitet. Inom vissa branscher (stålrör, maskiner för bilindustri och petrokemisk industri) har emellertid akuta kriser kunnat undvikas i de imperialistiska länderna genom leveranser till dessa stater, för övrigt stimulerade av specifika konjunkturella brister i Öst (spannmål etc.).

Den internationella kapitalistiska ekonomins sjunkande tillväxttakt förstärker kraftigt de inom-imperialistiska motsättningarna, däri inbegripet konkurrensen i handeln mellan Öst och Väst (detta var ett av skälen för Nixons öppning mot såväl Peking och Moskva). Nedgången i tillväxttakten följer i själva verket på en period under vilken de inom-imperialistiska

styrkeförhållandena förändrats på ett djupgående sätt. Den amerikanska imperialismen har gradvis förlorat den absoluta överlägsenhet den hade inom det imperialistiska lägret omedelbart efter världskriget. Dess andel av världsmarknaden – både vad gäller kapital och varor, även om det är några års förskjutning mellan dessa marknadens utveckling – minskar oupphörligt till förmån för de imperialistiska staterna Västtyskland (samt andra länder inom EEC) och Japan. Den brittiska imperialismens försvagning har varit särskilt markant under de senaste 15 åren.

Denna förändring av de inom-imperialistiska styrkeförhållandena har bl.a. fått som konsekvens att fler europeiska och japanska varor tränger in på USA:s inhemska marknad, vilket medfört den (huvudsakligen protektionistiska) motreaktion som Nixon utlöste med sitt tal den 15 augusti 1971. Långtifrån att dämpa den inom-imperialistiska konkurrensen och systemets allmänna kris kan den amerikanska imperialismens självförsvarsåtgärder endast skärpa den ytterligare.

Den inom-imperialistiska konkurrensen, som stimulerat framväxten av det kapitalistiska Europas gemensamma marknad, har samtidigt bromsat EEC:s förvandling till en verklig övernationell stat, som skulle uttrycka de krav som aktualiseras av kapitalens ökade sammanflätning. Under den senaste perioden har misslyckandena i fråga om monetär och politisk samordning i det kapitalistiska Europa varit många. Samordningsprocessen i europeisk skala kommer att sättas på avgörande prov i händelse av en allmän recession. Då kommer antingen en ökande integration att äga rum eller också kommer vi att få se en försvagning av den gemensamma marknaden och en pånyttfödelse av protektionistiska åtgärder. I det senare fallet skulle den amerikanska imperialismen, som idag besitter en uppenbar överlägsenhet på det politiska och militära planet, återfå en odiskutabel ekonomisk hegemoni.

2. Krisen i de sociala förhållandena

Slutet på den långa perioden av snabb expansion har lett till en skärpning av de sociala motsättningarna i det kapitalistiska Europa, vilka sedan maj-68 tagit sig uttryck i en **allmän social kris** i åtskilliga europeiska länder (Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien). Varje ny häftig yttring av denna kris kan dra med sig hela det kapitalistiska Europa. Den socialistiska revolutionen står åter på dagordningen i Europa, inte bara ur historisk synvinkel (det har den gjort sedan 1914) utan också ur konjunkturrell.

Den mest djupgående orsaken till denna sociala kris ligger i det faktum att systemets grundläggande motsättning – motsättningen mellan den utvecklingsgrad produktivkrafterna uppnått och de bestående kapitalistiska produktionsförhållandena – avsevärt skärptes under efterkrigstidens tillväxt av produktivkrafterna. Objektivt har denna tillväxt undergrävt de kapitalistiska produktionsförhållandena ännu mer än stagnationsfasen 1914-1939.

Man närmar sig mer och mer gränsen för produktiv-krafternas anpassningsförmåga, både vad gäller marknadsekonomin funktionsduglighet, de privata trusternas profitbehov, finansieringen av långsiktiga produktiva investeringar, utvecklingen av produktionens materiella och intellektuella infrastruktur och vad gäller deras förmåga att ens på ett elementärt sätt tillfredsställa de ny; behov som uppkommit hos den arbetande befolkningen just p.g.a produktivkrafternas uppsving. En stor del av dessa behov, som är speciellt kännbara för ungdomen, är uppenbarligen omöjliga att tillgodose i det borgerliga samhället. Till denna kategori måste vi räkna behoven av en social konsumtion av hög kvalitet, tillgodosedd enligt principen om behovstillfredsställelse (hälsovård, undervisning, kultur, information, pensioner m.m.), liksom behovet av skapande aktivitet som radikalt bryter med det alienerande arbetet.

De sociala förhållandenas allmänna kris började visa sig redan innan omsvängningen i den världsekonomiska situationen, men denna omsvängning har naturligtvis ytterligare förvärrat krisen. I takt med att tillväxttakten sjunker, den inom-imperialistiska konkurrensen skärps och det internationella valutasystemets kris utbreder sig blir den europeiska bourgeoisin allt mindre förmögen att göra nya eftergifter åt de arbetande massorna och ser sig t.o.m. tvingad att på nytt ifrågasätta en rad erövringar (eller faktiska förhållanden som betraktas som erövringar av proletariatet) som vunnits under den föregående fasen. Försöket att låta arbetarna betala priset för inflationen och arbetslöshetens allmänna framträdande på nytt (under vintrarna 1970-71 och 1971-72 fanns ungefär 5 miljoner arbetslösa i det kapitalistiska Europa) är två sidor av samma grundläggande inriktning hos storkapitalets politik, vilken siktar till att försöka förbättra profitkvoten genom att öka utsagningsgraden av arbetarna.

Vidden av uppsvinget i arbetarkampen sedan maj 1968 karaktäriseras av att arbetarklassen blir mer och mer medveten om dessa problem och försöker möta dem med direkta kampmedel, framför allt genom att den motsätter sig kapitalisternas strävan att avsevärt höja mervärdeskvoten. Striderna bestäms inte längre direkt av den ekonomiska konjunkturen och blir följdaktligen ofta långvariga. En central aspekt av detta uppsving i kampen är att de här skisserade tendenserna är giltiga för **det kapitalistiska Europa i dess helhet**.

Dessa tendenser uppenbarar sig naturligtvis inte i samma form i alla länder, inte heller med samma intensitet eller på samma gång. Denna förskjutning har en motsägelsefull effekt. Den dämpar en häftig fördjupning av krisen i ett land, när den sammanfaller med relativ stabilitet i andra länder. Men samtidigt förlänger den perioden av instabilitet och den potentiella krisen i europeisk skala.

Nya länder går in i en fas av skärpt klasskamp, medan andra upplever en nedgång i klasskampen. Dessa skärpta situationer avlöser varandra allt snabbare och gör det svårare för bourgeoisin i varje enskilt land att återupprätta jämvikten.

I samband med detta uppsving i arbetarkampen i hela Europa har också de invandrade arbetarna trätt in i den antikapitalistiska kampfronten. Den ökande industrialiseringen efter andra världskriget medförde en immigration av åtskilliga miljoner arbetare till det kapitalistiska Europas centrum. Denna immigration utgjorde en av de faktorer som, trots den industriella produktionens expansion, gjorde det möjligt att systematiskt bygga upp en industriell reservarmé, som har fått till uppgift att hålla tillbaka löneökningarna. Men det sätt på vilket invandrarna förts in i det ekonomiska livet (hårda arbeten, låga löner, avsaknaden av sociala förmåner etc) och i samhället (dåliga boendeförhållanden, diskriminering i skilda former, rasism...), liksom kampuppsvinget i deras hemländer (Spanien, Italien) och i de länder de invandrat till, allt detta kommer att stimulera de viktiga strider som på ett signifikativt sätt utvecklats under senare år (fabriksockupationerna i Frankrike och Storbritannien, tempoarbetarnas strejk vid Renault, vid Ford i Tyskland, i Storbritanniens textilindustri, i metall- och byggnadsindustri i Schweiz, mobiliseringen mot rasismen m.m.

Inför dessa utbrott har bourgeoisin förstärkt de juridiska åtgärder som syftar till att kontrollera strömmen av invandrad arbetskraft. Vidare har man infört selektiva åtgärder i syfte att bättre kunna avgöra kvalifikationsnivån och upprättat en strikt poliskontroll för att hejda immigrationen av militanter och stridbara arbetare (Fontanetcirkuläret i Frankrike, Immigration Act i Storbritannien, skilda lagar i Schweiz etc.).

Fackföreningsledningarna liksom de traditionella arbetarpartiernas ledningar erkänner de facto den klyfta bourgeoisin skapar mellan inhemsk arbetskraft och invandrare, och de stödjer öppet eller genom sin tystnad de olika åtgärderna för att kontrollera immigrationen. I denna situation tenderar de invandrade arbetarna att fylla det tomrum som de byråkratiserade arbetarorganisationerna lämnat, och de börjar utveckla egna försvarsorgan (MTA och UGTSF

i Frankrike, CLI i Schweiz...). Invandrarnas kamp har ofta – framför allt i de länder som befinner sig i en inledande fas av klasskampens uppsving – ett viktigt inflytande och en viss exemplarisk karaktär. Icke desto mindre förblir klyftan mellan inhemska och invandrade arbetare, speciellt i ett recessionsartat klimat, ett viktigt handikapp som stundom kan resultera i att de stridbara invandrarna isoleras, om inte alla ansträngningar görs för att skapa en förbindelselänk med det inhemska arbetaravantgardet.

Uppgången i arbetarkampen i Europa har under de senaste 5 åren tagit sig följande uttryck och former (som ibland f.ö . varit kombinerade):

- a) Ett häftigt utbrott av nationell omfattning, som skapar en revolutionär eller förrevolutionär situation (maj-68 i Frankrike).
- b) Massiva och utdragna mobiliseringar både hos arbetarklassen och skilda sociala skikt med strejker i avgörande sektorer av näringslivet (metallarbetare, arbetare i kemisk och petrokemisk industri), regionala och nationella strejker, som utmynnar i en akut social och politisk kris eller t.o.m. i en förrevolutionär situation (Italien 1968-73)
- c) Styrkeprov i nationell skala eller situationer som utvecklas dithän (gruvarbetarstrejken i Storbritannien 1972, generalstrejken i Danmark 1973).
- d) Kraftiga mobiliseringar bland avgörande delar av arbetarklassen eller befolkningsskikt som politiskt och socialt står den nära (Spanien, Frankrike, Italien, Västtyskland – metallarbetarna i december 1971 – och Belgien på betydligt lägre nivå).
- e) Begränsade aktioner, som dock potentiellt ger en antydning om periodens karaktäristiska drag (Sverige, Holland, Schweiz, Danmark, Västtyskland).

Erfarenheterna av denna allmänna uppgång i arbetarkampen sedan maj-68 gör det möjligt att urskilja följande vad beträffar stridernas inriktning:

- a) Lönekrav, vars huvudsakliga betydelse ligger i vägran att acceptera inkomspolitikerna.
- b) Kamp mot ökningen av levnadsomkostnaderna och krav som riktas mot inflationens effekter på arbetarna.
- c) Krav för att försvara rätten till arbete, kamp mot företagsnedläggelser, mot avskedanden, mot omstruktureringar i fabriker och regioner.
- d) Krav på jämlikhet och på utjämning av löneskillnader inom arbetarklassen, liksom mellan arbetare och tjänstemän.
- e) Krav på nedskärning av arbetstiden utan minskning av lönen och krav på längre betald semester.
- f) Försvar av fackföreningarnas fria förhandlingsrätt, av strejkrätten och andra rättigheter och möjligheter för den fackliga kampen.

Vid sidan av dessa allmänna mål har målsättningar av stor vikt utvecklats, vilka åtminstone i embryonal form inriktas mot själva de kapitalistiska produktionsförhållandena:

– kamp mot tempohöjningen och det uppsplittrade arbetet, mot uppdelningen i kategorier, mot avskedanden etc., en kamp som genom sin dynamik kan resultera i delvisa erfarenheter av ett arbetarstyre som står i strid med produktionens profitkrav.

– försök att avsevärt bredda och höja kvaliteten på offentliga tjänster (rätt till fri hälsovård och till gratis undervisning av hög kvalitet, rätt till bostad, pension vid 60 års ålder med 75% av lönen etc), krav på kvantitativ och kvalitativ utveckling av barndaghem och social service, vilket skulle möjliggöra en socialisering av hushållsgöromålen.

Dessa mobiliseringar och dess målsättningar satte stopp för arbetsköparnas strategi och försök att öka utsagningsgraden och höja mervärdeskvoten i syfte att motverka profitkvotens fallande tendens.

Den allmänna krisen i förhållandet mellan klasserna hade redan börjat visa sig innan omsvängningen i världsekonomin, men omsvängningen förvärrade den avsevärt. Denna sociala och politiska kris, som existerar sedan 1968, kommer i sin helhet att förvärras ytterligare. Konfrontationen kommer att tendera att mer och mer utspela sig mellan de två huvudklasserna utan medlande instanser. Bourgeoisin tvingas att i större utsträckning än tidigare attackera arbetarklassen, kontrollera löneutvecklingen och minska arbetstillfällena.

Men idag måste borgarna försöka uppnå dessa mål inom ramen för ett styrkeförhållande som ändrats till arbetarklassens fördel, både i global skala och, mer konkret, i det kapitalistiska Europas länder. Det europeiska proletariatet har under den föregående perioden inte lidit något mer långvarigt eller allvarligt nederlag och möter efter de senaste femton årens minskning av den industriella reservarmén den nya fasen med kompakta styrkor, större facklig anslutning och ökat självförtroende.

De kapitalistiska produktionsförhållandenas kris har blivit en kris för de borgerliga samhällsförhållandena som helhet. I början uttrycktes den på ett allt skarpare sätt av den studerande ungdomen (revolten på universiteten och läroverken) men har sedan utvidgats till att omfatta socialiseringens alla aspekter (undervisning, massmedia, kyrkan etc.) och de patriarkaliska institutioner och värden som inlemmats i det borgerliga systemet (familjens kris, kvinnornas radikaliserings kring kvinnoförtrycket). Denna kris i de borgerliga sociala förhållandena når arbetarklassen, framför allt genom unga arbetare och lärlingar, och har i sin tur förvärrat krisen i de kapitalistiska produktionsförhållandena.

Under dessa förutsättningar är ett snabbt och förkrossande nederlag för arbetarklassen praktiskt taget uteslutet. Vi måste alltså förbereda oss för flera år av intensiva sociala strider, med upp- och nedgångar, men med bestående möjligheter för revolutionära uppsving, allt eftersom framsteg görs vad gäller att höja klassmedvetandet och att stärka den revolutionärt marxistiska organisationen.

3. Bourgeoisins politiska kris

Inför en allt mer krisartad ekonomisk situation och skärpta sociala motsättningar skakas det borgerliga systemet av en icke mindre djupgående kris: krisen i de borgerliga ledarskapen, krisen beträffande de politiska alternativen, krisen i de borgerliga partierna, en kris för den borgerliga statens hela regeringssystem. De tydligaste uttrycken för denna kris är gaullismens uppseendeväckande fall, de nästan helt förlamade regeringar som avlöser varandra i Italien och Storbritannien samt den långvariga spänningen i Västtyskland, sedan länge det mest stabila och avpolitiserade landet i efterkrigstidens kapitalistiska Europa. Franco-regimens allt mer uttalade kris hör också hemma i detta sammanhang.

Den europeiska bourgeoisin står inför det avgörande valet mellan å ena sidan en »integrations»-reformism, som försöker mildra arbetarnas kampvilja genom eftergifter och som förstärker försonings- och klassamarbetsmekanismerna (»frivillig» och reformistisk integration), och å andra sidan en hårdare repression, som innefattar en frontalattack mot arbetarnas rättigheter, särskilt strejkrätten och de fria löneförhandlingarna. Båda varianterna understryker för' övrigt den klassiska borgerliga och parlamentariska demokratins förfall och fortsätter att förskjuta den borgerliga statens tyngdpunkt mot en verkställande makt som mer och mer undandrar sig all kontroll. De understryker på så sätt monopolkapitalismens tendens att upprätta en stark stat, och avspeglar bourgeoisins strävan att snöpa den fackliga rörelsen.

Vi får emellertid inte blanda ihop ett stärkande av den verkställande makten eller frontal-attacken mot vissa av arbetarnas rättigheter med ett uppsving för fascismen. De viktigaste dragen som skiljer fascismen från andra borgerliga regeringsformer är, å ena sidan, ett totalt krossande av alla arbetarorganisationer (inklusive de reformistiska) och, å andra sidan, en massmobilisering av den desperata och ekonomiskt tillintetgjorda småbourgeoisin, som kraftigt ökar den klassiska repressiva apparatens slagkraft. De objektiva förutsättningarna för ett uppsving för fascismen föreligger ännu inte i dagens kapitalistiska Europa. Arbetarrörelsen har, särskilt i Tyskland, alltför dyrt betalat en förvirrad uppfattning om kapitalets olika regeringsformer, för att lättsinnigt acceptera struntprat om regimen »ökande fascistisering». Det vore emellertid felaktigt att underskatta den ökande styrkan hos fascistoida organisationer, vilka kan tjänstgöra som manöverredskap för den klassiska högern.

Den sjunkande ekonomiska tillväxttakten och framför allt den hårdnande inom-imperialistiska konkurrensen har undergrävt den »reformistiska» politikens förutsättningar. Vad bourgeoisin verkligen har kunnat erbjuda i form av »samförstånd», »inflytande», »delägarskap» och andra reformer har varit för magert för att minska proletariatets kampbenägenhet i någon större omfattning. Italien är det tydligaste exemplet på den borgerliga »reformismens» fiasko: reformer som är mer än brådskande, t.o.m. för att förbättra den kapitalistiska ekonomins funktionssätt, har inte realiserats under det senaste årtiondets »center-vänster»-regeringar.

Sådana reformer kommer inte heller att realiseras under innevarande period, trots upprepade öppningar från mycket betydande delar av bourgeoisin och den allt mer betonade önskan att samarbeta inte bara med italienska socialistpartiet utan också med kommunistpartiet och fackföreningsledningarna.

I Storbritannien tvingas bourgeoisin, p.g.a. den uttalade nedgången i imperialismens ekonomiska makt, att på nytt ifrågasätta en del av de viktigaste reformerna, som genomfördes under de två föregående decennierna, och även ännu tidigare erövringar.

Men samtidigt är styrkeförhållandet mellan klasserna fortfarande sådant att en omfattande repressiv attack praktiskt taget inte har några utsikter att lyckas. Arbetarrörelsens till största delen intakta styrkor skulle besvara en sådan omfattande attack med en kraft, vars fulla värde bourgeoisin förmår bedöma och med rätta fruktar. P.g.a. denna fruktan undviker den för ögonblicket alla försök att upprätta en öppet diktatorisk regim eftersom detta är alltför riskabelt.

Det troligaste perspektivet under dessa förutsättningar blir en förlängd period av instabilitet med borgerliga regeringar som successivt, nöts ut i regeringsformler av »center-vänster» eller »center-höger»-typ, utan att något av de båda lägren kan få ett avgörande övertag. Proletariatet hålls kraftigt tillbaka p.g.a. krisen i dess ledarskap och de traditionella ledarskapens paralyserande roll: bourgeoisin förblir alltför svag för att kunna driva igenom en radikal lösning. I Frankrike och Italien, där arbetarkampens uppsving nådde sin höjdpunkt 1968 resp. 1969, har initiativet tillfälligt återgått till bourgeoisin, men utan att denna därför kunnat driva igenom sina grundläggande lösningar. Proletariatets kampförmåga är fortfarande intakt i dessa länder.

Men en så instabil jämvikt kan inte existera för alltid. Frånvaron av en framgångsrik motoffensiv från bourgeoisins sida och den långvariga sociala krisen kan bidra till att lösa krisen inom proletariatets ledarskap. Å andra sidan kan denna långvariga ledarskapskris, genom att framkalla våg på våg av kampsituationer, utan att ändra något i maktförhållandena, slutligen komma att trötta ut massorna och sänka deras mobiliseringsförmåga. Detta skulle kunna skapa gynnsamma förutsättningar för ett borgerligt initiativ som siktade till att tillfoga proletariatet ett allvarligt nederlag.

Ett sådant nederlag kan anta olika former (allt efter det land som berörs) alltifrån upprättandet av militärdiktaturer till en radikal förändring av styrkeförhållandet mellan klasserna, en förändring som utesluter ett nytt uppsving för objektiva antikapitalistiska strider av den typ vi såg 1968-1973, utan att den borgerliga demokratins institutioner därför formellt avskaffas eller arbetarrörelsens organisationer tvingas arbeta underjordiskt. Det viktigaste är att förstå att bourgeoisins »lösning» på den nuvarande socioekonomiska krisen måste stå i proportion till krisen själv, att den inte kan inskränka sig till en omärklig, stegvis förändring i det politiska klimatet utan måste innebära en djupgående förändring av styrkeförhållandet mellan klasserna. Detta innebär inte nödvändigtvis att en diktatorisk regim upprättas och den organiserade arbetarrörelsen krossas, men det innebär givetvis en kvalitativ förstärkning av den repressiva apparaten och bourgeoisins repressiva kapacitet och en drastisk nedgång i arbetarnas kampvilja.

En förlängning av den nuvarande krisen och den relativa jämvikten mellan de två lägren är alltså inte nödvändigtvis till proletariats fördel. Om inte en avgörande revolutionär öppning äger rum kommer bourgeoisin slutligen att tvinga fram »sin» lösning. Men det faktum att vi ännu bara befinner oss i början av den skärpta sociala krisen, och att varken arbetslöshetens omfattning eller arbetarkampens politiska nivå utgör en fråga på liv och död för bourgeoisin, gör att vi kan förutse en period av i flertalet fall flera år innan avgörande strider inleds. I vissa länder skulle dock en begynnande politisk kris i denna situation kunna påskynda kraftmätningen, vilket skulle få viktiga och utdragna följder på kontinenten.

En speciell yttring av den europeiska bourgeoisins ledarskapskris kan iakttas beträffande dess Europa-politik. Den ökande sammanflätningen av de europeiska valutorna – en tendens som ytterligare accentueras genom Storbritanniens, Danmarks och Irlands inträde i EEC – samt kraven på skärpt konkurrens med den amerikanska och japanska imperialismen borde samverka till förmån för den för-statliga europeiska överbyggnaden: en europeisk valuta, gemensam industriell politik, en gemensam verkställande makt, en självständig europeisk kärnvapenstyrka etc. Men eftersom varje konkret steg i denna riktning innebär uppoffringar för den ena eller andra »nationella» bourgeoisin och de internationella och nationella handlingsmarginalerna begränsas i takt med att de inom-imperialistiska och sociala motsättningarna skärps, ökar tveksamheten och de politiska klyftorna inom de europeiska bourgeoisierna allteftersom man närmar sig ett avgörande i dessa frågor.

Den spanska bourgeoisins oförmåga att det allra minsta »liberalisera» sina politiska strukturer och det faktum att den ser sig tvungen att bibehålla frankismen även utan Franco beror på de sociala motsättningarnas explosiva natur på Iberiska halvön och återspeglar samtidigt den europeiska bourgeoisins kris. Denna kris frånhänder bourgeoisin alla medel att hindra en annalkande revolutionär situation på kontinentens sydvästra hörn. Detta är en situation som, genom sina subjektiva återverkningar, förstärkta genom närvaron av ett stort antal invandrade spanjorer i andra länder, snabbt skulle kunna utbreda sig i hela Europa.

Att det irländska folket återupptagit sin sekelgamla kamp för förening under självständighet sammanfaller med den brittiska imperialismens förvärrade kris och skärper den ytterligare. Striderna har en tendens att snabbt utveckla kampformerna, mobiliseringen och organiseringen av massornas avantgarde, i synnerhet på Nordirland, där dubbelmakt i realiteten har förelegat i åtskilliga månader och tvingat imperialismen att övergå till massiv repression.

Massrörelserna i Grekland 1973, vilka kännetecknades av att ett nytt avantgarde växte fram, skakade den militärdiktatur som upprättades 1967. De visade på den kortvariga karaktären hos varje förment liberaliseringsåtgärd och på bourgeoisins oförmåga att övervinna sin kris, som långtifrån att dämpas har en tendens att fördjupas såväl politiskt och socialt, som ekonomiskt.

Det är betecknande att även om massrörelsen huvudsakligen bars upp av studenter så utmärktes den av ett ökat deltagande av arbetare ur avantgardet.

4. De traditionella arbetarorganisationernas kris

Parallellt med bourgeoisins kris har även den traditionella arbetarrörelsen genomgått en djupgående kris under de senaste åren. Denna kris har delvis samma ursprung som krisen för det kapitalistiska herraväldets instrument: de förvärrade sociala motsättningarna som undergräver trovärdigheten för socialistpartiernas reformistiska och kommunistpartiernas nyreformistiska inriktning, uppsvinget i arbetarkampen som börjar överskrida arbetarrörelsens traditionella ledarskap, den omfattande krisen i de borgerliga sociala förhållandena och särskilt i de kapitalistiska produktionsförhållandena, som har frigjort mäktiga antikapitalistiska krafter, vilka i synnerhet uttrycks genom uppkomsten av nya avantgarden. Till denna kris inom de traditionella arbetarorganisationerna fogar sig stalinismens kris, som efter upp- och nedgångar till följd av SUKP:s 20:e kongress, den ungerska revoltens krossande, den sino-sovjetiska konfliktens utbrott och Chrusjtjovs fall fått kännas vid en ny skärpning i och med den tjeckoslovakiska krisen, de polska arbetarnas uppror och den kinesiska ledningens politiska kris.

Arbetarkampens uppsving och radikaliseringsprocessen av ett numerärt betydande avantgarde inom arbetarklassen kommer i klar motsättning till två fenomen, vars innebörd vi måste analysera utan att underskatta deras begränsningar: å ena sidan socialdemokratiens ökade integration i den borgerliga statsapparaten och, å andra sidan, de officiella kommunistpartiernas »socialdemokratiserings»process.

Inom de socialdemokratiska partierna har under det senaste decenniet en viktig förändring ägt rum av den relativt betydande roll som spelas av företrädarna för de egentliga arbetarorganisationernas byråkrati, å ena sidan, och av företrädarna för den borgerliga statsapparats byråkrati, å den andra. De senares inflytande har förstärkts avsevärt i förhållande till de förras. Vi har t.o.m fått bevittna hur ledande socialdemokratiska statstjänstemän gradvis fått höga poster i privata kapitalistiska truster. Dessa processer har utan tvivel underlättat uppkomsten av konflikter mellan de socialdemokratiska ledarna, som försöker uttrycka det »allmänna intresset», d.v.s bourgeoisins intressen, och fackföreningarna, inklusive de fackliga byråkraterna, av tradition socialdemokratiens säkraste anhängare.

Kommunistpartiernas glidning åt höger har i allmänhet förstärkts. De har antagit en strategi och taktik som går ut på att anpassa sig till den fackliga byråkratin (eller dess »vänster»-flygel) i länder med socialdemokratisk hegemoni och fullständigt inriktat sig på en elektoralistisk och ny-reformistisk strategi i de länder där de själva har hegemoni. Vilket det sammansatta och motsägelsefulla trycket från medlemsbasen än var, så ägde KP-ledningarnas avståndstagande från sovjetbyråkratin ockupation av Tjeckoslovakien rum under ett socialdemokratiskt tryck och utgör en ny etapp i denna »socialdemokratiserings»-process.

Av dessa två fenomen får vi emellertid inte dra slutsatsen att de socialdemokratiska partierna har blivit borgerliga partier eller att kommunistpartierna har blivit socialdemokratiska partier. Socialdemokratin är fortfarande – i vissa länder som Belgien och Västtyskland mer än någonsin – beroende av sin väljarbas bland arbetarna. Det rör sig om en väljarbas som, i motsats till det demokratiska partiets i USA, genom sin röst uttrycker en elementär klassreflex, nämligen viljan att rösta på ett arbetarparti i stället för ett borgerligt parti. Dessa partiers klassnatur avspeglas också i deras band med den fackliga rörelsen. Den kontrarevolutionära och prokapitalistiska politik som förs av dessa partiers ledarskap (vilken inte är av sent datum, utan ett permanent fenomen sedan nästan sextio år tillbaka) förändrar

ingenting i detta faktiska förhållande, liksom kommunistpartiernas nyreformism inte heller gör det möjligt för dem att klippa av sina band med Moskva.

Krisen i arbetarrörelsens traditionella organisationer utvecklas inte rätlinjigt. Om den ibland kan kännetecknas av ganska betydelsefulla splittringar (Il Manifesto-gruppen i Italien), så kan den också ta sig uttryck i uppkomsten av större centristiska tendenser inom de traditionella partierna («Jusos» i Västtyskland). Krisen kan lika gärna visa sig i en tillfällig försvagning av partiernas väljarstöd (Belgien, Storbritannien 1970 vad gäller socialdemokratin) som i ett nytt väljaruppsving, framför allt när dessa partier för nyligen politiserade befolkningsskikt framstår som ett »mindre ont» i förhållande till de korruperade och bankrutta borgerliga partierna. Men krisens huvuddrag förblir icke desto mindre framträdande i alla länder, där arbetarkampens uppsving och ungdomsradikaliseringen nått tillräcklig omfattning:

a) Den traditionella politiken förlorar allt mer i trovärdighet trots försöken att framställa reformistiska åtgärder som början till en »övergång till socialismen».

b) Det gemensamma draget i socialdemokratins och kommunistpartiernas inriktning, nämligen elektoralismen och parlamentarismen, ifrågasätts i stigande grad av de breda massorna. Dessa återupptäcker den direkta utom-parlamentariska aktionen, t.o.m. när de fortsätter att rösta på de traditionella partierna.

c) Ledningarna för de traditionella partierna lyckas inte längre att vinna breda lager av den arbetande ungdomen för sin politik och sina uppfattningar, inte heller att spela en ledande roll i studentrörelsen, som i de flesta fall domineras stort av organisationer och grupper ur den revolutionära vänstern.

d) De traditionella organisationernas blottlagda arbetar- och fackföreningsfientliga politik (i synnerhet när de deltar i regeringar, men även när de befinner sig i opposition: jfr den hårda inställning till militanta strejker i Frankrike som det franska kommunistpartiets apparat uppvisar) och frånvaron av revolutionära masspartier skapar ett politiskt tomrum till vänster om det traditionellt ledande partiet (kommunistpartierna i Frankrike, Italien och Spanien, socialdemokratin i övriga kapitalistiska länder i Europa), ett tomrum som en fraktion av den fackliga rörelsen tenderar att fylla, åtminstone tillfälligt, genom att kanalisera den mest radikaliserade sektorn av arbetarklassen. Detta gäller framför allt den fackliga »vänstern» i Storbritannien 1970-71, de italienska fackföreningarna 1969-71, delvis vänsterflygeln i de belgiska fackföreningarna, CFDT i Frankrike och de holländska fackföreningarna. På så sätt börjar identifikationen mellan fackföreningarna och de traditionella arbetarpartierna att försvinna, fackföreningarna får ett visst självständigt handlingsutrymme och vi blir vittnen till **en begynnande omgruppering av hela den organiserade arbetarrörelsen**. Denna process kan gå så långt att en flygel av fackföreningarna tar på sig klart politiska uppgifter, vilket exempelvis skedde i kampen i Storbritannien mot först Wilsons och sedan Heaths antistrejklagstiftning eller i »kampen för reformer» i Italien 1970-71.

Vi får inte tappa denna utvecklings konjunkturella karaktär ur sikte. Vi får i synnerhet inte dra slutsatsen att vi bevittnar en fullständig, så att säga spontan sammansmältning av proletariats ekonomiska och politiska kamp. Fackföreningarnas självständiga manöverutrymme förblir begränsat genom ledningarnas byråkratiska karaktär (inklusive vänsterflygeln), vilka knappast är villiga att börja en omfattande kamp mot den kapitalistiska regimen. Den innevarande periodens natur skänker masskampen inte bara en objektiv politisk betydelse, utan gör det också nödvändigt att ställa frågan om den politiska makten, en fråga som fackföreningarna noga aktar sig för att ställa. Den fackliga rörelsen, inklusive den revolutionära syndikalismen, kan mindre än någonsin ersätta uppbygget av ett revolutionärt parti.

Å andra sidan är det uppenbart att de reformistiska och stalinistiska byråkratierna inte kan förbli passiva inför denna begynnande omgruppering av den organiserade arbetarrörelsen, vilken riskerar att underminera deras hegemoni över proletariatet, basen för alla deras manövrer och privilegier. Plötsliga vändningar för att anpassa sig till radikaliseringen av viktiga sektorer av proletariatet är alltså fortfarande möjliga, i syfte att återvinna kontrollen och kanalisera massrörelsen mot mål som är förenliga med dessa partiers i grunden reformistiska strategi.

5. Uppkomsten av nya avantgarden

Alla de ovan nämnda förändringarna leder till en modifiering av den objektiva och subjektiva situationen, som är av omedelbar och avgörande betydelse för de revolutionärer i det kapitalistiska Europa som är i färd med att bygga revolutionära partier: **ett nytt avantgarde av masskaraktär framträder**, ett avantgarde som till stor del undgår de traditionella arbetarorganisationernas kontroll och markerar inledningen till en förändring av det historiska styrkeförhållandet mellan de traditionella organisationernas byråkratier och det revolutionära avantgardet, så som detta styrkeförhållande en gång utbildades genom den internationella revolutionens nederlag under 20- och 30-talen och Sovjetunionens och Kominterns byråkratiska degenerering. Det rör sig om ett fenomen som inte blott kvantitativt utan också kvalitativt skiljer sig från allt vad som hände under decennierna efter krisen 1918-23. Oftast har detta avantgarde först framträtt i solidaritetsarbetet och identifikationen med den koloniala revolutionen (Kuba, Vietnam), under inflytande av imperialismens och stalinismens skärpta världsomspännande kris. Därför växte det speciellt fram bland den radikaliserade ungdomen (studenter, gymnasieelever, lärlingar). Men i takt med att de europeiska kapitalistiska ländernas inre sociala kris förvärrades, i synnerhet efter den revolutionära krisen i Frankrike i maj-68, blev andelen arbetare övervägande i det nya avantgardet och inriktar det mot arbetarkampen.

Uppsvinget i arbetarkampen, omfattningen av denna kamps klart antikapitalistiska krav, den ökande differentieringen inom den fackliga rörelsen, vilken leder till att vissa arbetarskikt sätter sig över den byråkratiska apparatens direktiv (vilda strejker, hårda lokala strejker som fördöms av de byråkratiska ledningarna), allt detta blir avgörande faktorer för det nya avantgardets orientering och förändrar dess sammansättning på ett grundläggande sätt (även om denna process ännu är mycket blygsam i länder som Västtyskland, de skandinaviska länderna, Holland etc.). Förmågan till självständigt ingripande i klasskampen, till politiska initiativ och punktvis ledning av arbetarkamp av masskaraktär: detta är det nya avantgardets viktigaste särdrag i förhållande till de föregående årtiondenas avantgarden.

Inom proletariatet sammanfaller inte det breda avantgardet med alla de kampberedda arbetare som befinner sig i första ledet vid olika strider, men som ännu inte är beredda att agera politiskt utanför de ramar som uppställts av arbetarrörelsens traditionella byråkratiska ledningar eller ännu inte förstått det nödvändiga i att totalt ifrågasätta kapitalismens existens. Allteftersom kampen breddas och arbetarmassorna radikaliserar tenderar ett ökande antal stridbara arbetare att agera som en del av massavantgardet, vilket inte är ett stabilt och en gång för alla färdigt fenomen. Vi måste vidare understryka att radikaliseringsprocessen av denna del av massavantgardet på intet sätt innebär att de fackliga organisationerna förlorar sitt inflytande.

Slutligen begränsar sig inte massavantgardet till enbart de politiska grupperna i yttersta vänstern, även om dessa grupper i stor utsträckning rekryterar inom massavantgardet. Förekomsten och utvecklingen av dessa grupper vittnar om den omfattning som detta massavantgarde tagit. Vi måste delvis betrakta den som övergående politiska uttryck för

massavantgardets något förvirrade brytning med de traditionella byråkratiska ledningarnas politik.

För att klart kunna slå fast detta nya massavantgardets natur och begränsningar måste vi bekämpa två illusioner: att avantgardet i sin helhet skulle vara ett revolutionärt avantgarde och att det skulle röra sig om en grundläggande förändring av styrkeförhållandet inom arbetarrörelsen och arbetarklassen.

På grund av själva sitt ursprung är det nya avantgardet belastat med åtskilliga element av småborgerligt medvetande och småborgerlig ideologi. Beroende på omständigheterna och styrkeförhållandet gentemot den revolutionärt marxistiska organisationen kan dessa antingen komma att spela en underordnad roll i kampens utveckling eller tvärtom fullständigt förvanska dess former och resultat. Detta avantgarde har uppstått ur en spontan revolt mot det kapitalistiska samhället och mot viljan hos arbetarrörelsens byråkratiska ledningar att anpassa sig till detta samhälle.

Denna spontana revolt kan visa sig på vitt skilda områden. Kampen kring arbetsplatsfrågor spelar en viktig men inte unik roll: även inom arbetarklassen utgör krisen i de borgerliga sociala förhållandena i allmänhet en viktig radikaliseringsfaktor som skiljer ut avantgardet. De mycket olikartade former som brytningen med de byråkratiska ledarskapen tar sig gör varje politiskt helhetsomdöme beträffande massavantgardet ensidigt. Spontant vacklar avantgardet mellan ultravänstern och centrismen, allt beroende på dess sociologiska sammansättning och arbetarrörelsens själva struktur.

Men vägen kan vara lång från den spontana revolten till en effektiv kamp för den socialistiska revolutionen. Somliga medlemmar i avantgardet, som är fångna i spontanism, sekterism, ultravänsteristiska barnsligheter, opolitisk arbetarromantik eller primitiv syndikalism, kommer aldrig att ta sig fram hela vägen. En annan del kommer att ta sig fram endast under förutsättning att den revolutionärt-marxistiska organisationen uppnår en avgörande politisk tyngd och ständigt visar sig vuxen sina uppgifter.

Även om detta avantgarde har fått en masskaraktär och för första gången på länge blivit förmöget till effektiv handling, så är det inte desto mindre en mycket liten minoritet inom massrörelsen och ännu mindre inom den organiserade arbetarrörelsen. Dess viktigaste problem är inte att jämt och ständigt jämföra sin egen betydelse i förhållande till de massor som följer de traditionella organisationerna, utan att förändra styrkeförhållandet inom massrörelsen genom sin förmåga att gå utanför de byråkratiska apparaternas direktiv med hjälp av mycket större massor än avantgardet redan permanent förfogar över. Om det inte gör dessa nödvändiga taktiska erfarenheter kan t.o.m. ett avantgarde på 50 000 eller 100 000 personer framstå som isolerat och desorienterat inom en massrörelse som omfattar miljontals arbetare. Det kan passeras av händelserna, lida delvisa och tillfälliga motgångar, och efter stundens ingivelse vackla mellan opportunistisk anpassning till den traditionella arbetarrörelsens ledare och sekteristiskt »bredvidstående» eller defaitism och uppgivelse.

6. Den centrala uppgiften

Av dessa fem förändringar i de objektiva och subjektiva villkoren för uppbygget av revolutionära partier i det kapitalistiska Europa drar vi slutsatsen att **den centrala uppgiften för revolutionära marxister under den etapp, som inleddes 1967-68, består i att erövra hegemonin inom det nya massavantgardet – speciellt i den del som utgörs av arbetare – för att bygga kvalitativt starkare revolutionära organisationer än under den föregående etappen, för att omvandlas från revolutionära propagandagrupper till revolutionära politiska organisationer med en begynnande inplantering i proletariatet.**

För att vinna den politiska hegemonin måste den revolutionärt-marxistiska organisationen genom sin propaganda, sina kampanjer och sina initiativ framträda som en attraktionspol för detta breda avantgarde, även om en stor del därav ännu inte är direkt organiserad i vår rörelse.

Det är i själva verket en illusion att tro, att man med ett språng kan omvandlas från en propagandagrupp till ett revolutionärt parti med avgörande politiskt inflytande över en del av arbetarklassen, åtminstone i det kapitalistiska Europas länder, där det finns en traditionell arbetarrörelse vars byråkratiska apparater har en enorm tyngd bland de arbetande massorna. Dessa massor orienterar sig inte i första hand efter program, plattformar eller idéer. De orienterar sig efter sina omedelbara behov och efter de kampmedel, som står till förfogande för att förverkliga dessa behov.

Missräkningarna och revolterna gentemot de traditionella ledarskapens opportunistik kommer inte att medföra en **massiv** tillströmning av arbetare till de revolutionära organisationerna förrän dessa demonstrerat klarheten och riktigheten i sina program och dessutom bevisat sin effektivitet i handling, om än på ett begränsat plan. Steget från en huvudsakligen propagandistisk grupp till ett revolutionärt parti i ordets vetenskapliga mening, går därför över en revolutionär organisation som successivt vinner ökat inflytande i arbetarklassen, d.v.s. en organisation som på klasskampens område är på väg att upprätta ett sådant styrkeförhållande att den blir trovärdig som ett alternativt ledarskap för arbetarrörelsen, till att börja med inom avantgardet.

Att vi prioriterar uppgiften att erövra den politiska hegemonin inom massavantgardet är ett resultat av hela analysen av klasskampens nuvarande etapp i det kapitalistiska Europa:

- a) Om inte denna hegemoni erövrats riskerar massavantgardets styrka att upplösas.
- b) Utan en kristallisering av massavantgardet i en autentisk och stark revolutionärt-marxistisk organisation riskerar avantgardets möjligheter till ökat inflytande över bredare massor att neutraliseras och gå förlorade.
- c) Om avantgardets inflytande över bredare massor inte ger sig till känna i ökande utsträckning, så kommer arbetarkampens uppsving att hamna i en återvändsgränd, vilket i längden skulle underlätta bourgeoisins motoffensiv.

Kampen för den revolutionära marxismens politiska hegemoni inom det nya massavantgardet är ingen lätt uppgift. Den kan varken förverkligas genom opportunistiska försök att anpassa sig till detta politiskt heterogena avantgardets minsta gemensamma nämnare, eller genom ett (i grunden inte mindre opportunistiskt) försök att åstadkomma en »syntes» av de olika strömningarna inom avantgardet. Kampen innebär i stället:

1. – **En permanent skolning av detta avantgarde**, genom polemik med olika vänsterrörelser om den revolutionära strategin, Övergångsprogrammet, arbetarklassens enhet, klassallianser och uppbygget av det revolutionära partiet. Det breda avantgardet kan inte anses ha vunnit definitiva insikter om något av detta.

2. – **Förmågan hos de revolutionärt-marxistiska organisationerna att ta politiska initiativ, som går utanför de reformistiska ramarna,**

- och som syftar till att mobilisera inte bara det breda avantgardet utan också en del av de kampberedda militanterna, ja, t.o.m. av massorna,

- och vilka gör det möjligt att skola det breda avantgardet inför perspektivet av en avgörande sammandrabbning med den borgerliga staten samt att frigöra kampberedda arbetare från reformismens inflytande.

3. – **Förmågan hos de revolutionärt-marxistiska organisationerna att erbjuda det breda arbetaravantgardet en varaktig ram för massarbete**, inom vilken det kan visa sin styrka gentemot reformisterna, tack vare centrala kampanjer (stöd åt arbetarnas kamp, antiimperialistiska mobiliseringar för exempelvis Indokina och Chile, antimilitaristiska mobiliseringar etc.), och med reformisterna kämpa om hegemonin i strider på olika företag genom ett permanent fackligt arbete i syfte att skapa klasskampstendenser inom facket och genom förmågan att ta självständiga initiativ till mobilisering, även på själva arbetsplatserna.

Vi måste här nedan redogöra för de nya organisationsformerna inom själva företagen. Formerna kan variera beroende på kampens målsättning, å ena sidan, på fackföreningarnas inplantering och omfattningen av reformisternas hegemoni över den fackliga apparaten, å den andra.

Men i samtliga fall är vårt mål att

- 1) under kampens gång söka upprätta trovärdiga strukturer för arbetardemokrati (enväldiga stormöten, valda strejkkommittéer, valda representanter).
- 2) påskynda ett upprättande av permanenta klasskampstendenser inom facket, men absolut inte bilda permanenta kampkommittéer, vare sig små sekteristiska röda fackföreningar eller centristiska fackliga grupper.
- 3) samordna och upprätta grupper på företaget vilka sympatiserar med partiet, allt för att inlemma de bästa militanterna i den revolutionärt-marxistiska organisationen.
- 4) – **förmå avgöra i vilka sektorer vi skall ingripa** med hänsyn till den revolutionärt marxistiska vänsterns utvecklingsnivå och dess styrka i förhållande till de traditionella partierna, liksom det breda arbetaravantgardets numerär i förhållande till speciellt det unga avantgardet.

Detta innebär en förmåga att behärska de dialektiska sambanden och prioriteringen av resurser:

- mellan landsomfattande politiska skeenden och skilda politiska händelser på lokal nivå.
- mellan ungdomsarbete och arbetsplatsarbete.
- mellan arbetarrörelsens periferi och dess hjärta.
- mellan arbete i bostadsområden och arbete på företagen.

Problemet måste alltså formuleras på olika sätt, beroende på resp. land och de olika etapperna i organisationsbygget.

5) – **Hela denna aktivitet syftar till att omvandla avantgardet och göra det till ett adekvat instrument för den organiserade arbetarrörelsens omgruppering.** Den förutsätter alltså en specifik enhetstaktik i förhållande till de traditionella arbetarpartierna. Även om våra organisationer idag i allmänhet är alltför små för att centralt kunna tillämpa en enhetsfrontstaktik, kan dock det breda avantgardet genom de initiativ och kampanjer som vi föreslår mobilisera sig självt och en del av de kampberedda arbetarna och tack vare det styrkeförhållande som sålunda skapas tvinga det traditionella arbetarpartiet till enhet i handling.

Genom en dylik konjunkturell aktionsenhet syftar vi till att få med oss massorna och gå utanför de reformistiska apparaternas ramar. Under loppet av denna process (initiativ–aktionsenhet–överflygning) siktar vi till att undervisa det breda massavantgardet om den strategiska nödvändigheten av arbetarklassens enhet mot varje sekteristisk avvikelse och att befria de kampberedda arbetarna från den reformistiska hegemonin, om inte för att varaktigt

vinna dem för den revolutionära marxismen, så åtminstone för att få dem att definitivt bryta med reformismen.

Denna enhetstaktik visavi arbetarrörelsen måste alltså kompletteras med en speciell taktik i förhållande till andra vänsterorganisationer, för att göra det möjligt att genom en punktvis enhet med dem ta massinitiativ och samtidigt i handling, aktionsformer, paroller o.s.v. bekämpa deras sekteristiska, speciellt ultravänsteristiska, avvikelser.

Enhetstaktiken i förhållande till andra vänsterrörelser är också beroende på styrkeförhållandena mellan den revolutionärt-marxistiska organisationen och yttersta vänstern, mellan yttersta vänstern och arbetarpartierna och mellan yttersta vänstern och det breda avantgardet. Taktiken varierar alltså nödvändigtvis från land till land och med etapperna i uppbygget av den revolutionärt-marxistiska organisationen.

Omvälvningarna under 1967-68 har skapat exceptionella möjligheter till ett genombrott för ett nytt revolutionärt ledarskap för det europeiska proletariet – det är frågan om de största möjligheterna sedan 1917-23. Men de är inte av obegränsad varaktighet. Om inte dessa historiska möjligheter skall gå till spillo gäller det att inom en begränsad tidsram sammanlänka alla nödvändiga faktorer för att de revolutionärt-marxistiska organisationerna skall stärkas kvalitativt.

Vi tillbakavisar varje spontanistisk illusion om att omfattningen av kapitalismens och stalinismens nuvarande kris – som dock saknar motstycke – genom massornas tryck skulle kunna tvinga den fackliga byråkratins, socialist- och kommunistpartiernas ledare att genomföra en socialistisk revolution i Europa. Om inte ett nytt revolutionärt ledarskap byggs upp inom den tid som står till förfogande kommer det europeiska proletariet att få vidkännas nya och fruktansvärda historiska nederlag, och detta efter successiva vågor av masskamp, som delvis kommer att överträffa maj-68 i Frankrike.

II. De revolutionära perspektivens konkreta form och innehåll i det kapitalistiska Europa

7. Revolutionärt uppsving och dubbelmakt

De under ett halvt århundrade samlade erfarenheterna, liksom den ekonomiska, sociala och politiska analysen av dagens europeiska kapitalism, gör det möjligt för oss att närmare ange det revolutionära perspektiv inom vilket vi arbetar. Detta perspektiv kan i huvudsak sammanfattas i två problemställningar: det revolutionära uppsvingets problematik och perspektivet för den revolutionära kampen om makten.

Förutom vissa undantagsfall, när den borgerliga armén brutit samman efter ett nederlag i ett imperialistiskt krig (Tyskland 1918-19) eller när hela den borgerliga staten brutit samman efter ett nederlag och en ockupation under ett imperialistiskt krig (Jugoslavien och Grekland 1941-44), har det europeiska proletarietets mäktiga uppsving under det gångna halvsekleet många gemensamma drag. Man återfinner dem såväl i Tyskland 1920-23, Italien 1919-21, Storbritannien 1925-26, Spanien 1931-37, Belgien 1932-35 och Frankrike 1934-36 som i de färskare exemplen från Italien 1945-48, Belgien 1960-61, Grekland 1963-65, Frankrike 1968 och Spanien av idag. Dessa drag är följande:

a) Utomordentligt omfattande strider kan genom mass-strejker och generalstrejker fullständigt lamslå inte bara ekonomin utan också de flesta av den borgerliga statens funktioner. De ställer alltså objektivt frågan om makten även när massorna själva inte är medvetna om det och i praktiken inte griper sig an den borgerliga statens störtande. Kampen uttrycker kapitalismens

förfall och dödskamp och proletarietets instinktiva kamp för att ta ledningen över samhället och återuppbygga det i enlighet med sitt socialistiska program.

b) Mognaden hos de historiska villkor som är nödvändiga för den socialistiska revolutionen avslöjas även av det faktum att många mellanliggande befolkningsskikt instinktivt känner sig dragna till den proletära kampen vid kraftiga kamputbrott, grupperar sig kring det kämpande proletariet och deltar mer eller mindre aktivt i dess kamp.

c) Även om dessa utbrott ofta kommer plötsligt och överraskande, så är de alltid ett resultat av en radikaliseringsfas i kampen, av nya och hårdare kampformer, av våldsamma sammanstötningar mellan, å ena sidan, en del av klassen och dess avantgarde och, å andra sidan, det borgerliga samhället. D. v.s. de uttrycker inte endast en strukturell kris utan även en konjunkturell kris i det borgerliga samhället.

d) Den omedelbart utlösande faktorn i dessa utbrott kan vara av de mest skilda slag: ekonomiska krav (1919-20 och 1925-26), en akut ekonomisk kris (1923), en plötslig vändning i den ekonomiska konjunkturen (1960-61), reaktion mot en kupp från yttersta högern (Spanien 1936, Grekland 1963), förhoppningar om en grundläggande politisk förändring (juni 1936 i Frankrike), studentrevolt (maj-68), valutakris, kolonialkrig, försvar av arbetarrörelsens tidigare vunna rättigheter (strejkrätt, fackliga rättigheter) o.s.v. Det vore meningslöst att i förväg försöka **fastställa alla möjliga varianter**. Men vi måste betona att den speciellt utlösande faktorn kan spela denna roll enbart p.g.a. att det redan tidigare ägt rum en begynnande radikaliseringsprocess inom proletariet, att dess självförtroende stärkts, dess elektoralistiska illusioner minskat och den sociala och politiska »kristemperaturen» höjts. Om inte denna utveckling berör en avsevärd del av proletariet kan ett begränsat utbrott, hur viktigt det än är, inte utlösa strider som omfattar miljontals arbetare.

e) I imperialistiska länder, som de europeiska, förfogar även en försvagad bourgeoisie i normala fall över åtskilliga metoder för att i ett tillstånd av skärpt social och politisk kris oskadliggöra objektivt revolutionära utbrott, såvida inte proletarietets klassmedvetande och det revolutionära avantgardets omfattning (och politiska förmåga) är tillräckliga för att förhindra deras genomförande: valmanövrer (regeringen överlämnas till vänsterkoalitioner eller vänsterpartier), omedelbara ekonomiska eftergifter, selektiv repression, d.v.s koncentrerad endast mot avantgardet eller massrörelsens främsta delar och, slutligen, kombinationer av några eller alla dessa metoder. Förutom i undantagsfall, i händelse av en allvarlig ekonomisk kris, som den som drabbade Tyskland 1930-33, eller under imperialistiska krig och ockupationer, kan man utesluta att den imperialistiska bourgeoisin skulle vara oförmögen att manövrera eller göra omedelbara eftergifter åt massorna. Detta är en viktig skillnad mellan situationen i de imperialistiska länderna och den i koloniala eller halvkoloniala länder.

Dessutom har den europeiska bourgeoisins stora politiska erfarenhet lärt den, att den snabbt kan ta tillbaka varje eftergift som den gjort i ett ögonblick av akut revolutionär kris, så länge den behåller statsmakten och kontrollen över de viktigaste produktions- och cirkulationsmedlen. Det viktigaste för den är att förhindra att dessa två grundläggande instrument för dess herravälde skadas och att se till att massrörelsen ebbar ut eller splittras upp. Resten ger sig automatiskt.

f) Av samma skäl är varje explosionsartat uppsving för massrörelsen alltid begränsat i tiden. Om segern inte nås, eller åtminstone en punkt då ingen återvändo ges, och en brytning med den borgerliga staten och de kapitalistiska produktionsförhållandena nås – d.v.s om man inte når en dubbelmaktssituation – är massrörelsen dömd att ebba ut, vilket är liktydigt med en återvändo till kapitalismens »normala» gång.

En dubbelmaktssituation kännetecknas av att den skapar ett tillstånd som inte kan integreras i de borgerliga institutionernas normala gång. Så länge dubbelmakten består är en »återgång till det normala» omöjlig. Även i händelse av några tillfälliga nederlag för massrörelsen är ett omfattande styrkeprov mellan klasserna på kortare sikt oundvikligt.

Av detta framgår att **den viktigaste uppgiften för revolutionärer i händelse av ett häftigt revolutionärt utbrott består i att förbereda och säkerställa uppkomsten av dubbelmaktens organ, som förhindrar att uppsvinget integreras i de borgerliga statliga och ekonomiska förhållandena, och som därigenom ger klasskampen formen av omfattande successiva sammanstötningar och på så sätt skapar de bästa förutsättningarna för att klassmedvetandet snabbt höjs och det revolutionära partiet snabbt stärks.**

Dessa dubbelmaktens organ behöver inte nödvändigtvis uppkomma ur strejkkommittéer och från början framträda som råd av sovjettyp – även om detta fortfarande är den troligaste varianten. De kan uppkomma ur en period av utbredd arbetarkontroll eller – som under spanska inbördeskriget – ur en allmän beväpning av proletariatet: det viktigaste är att de inriktar sig på en centralisering med verkliga befogenheter av statlig karaktär.

8. Dubbelmakt och möjligheten till en revolutionär seger

De viktigaste förutsättningarna för den revolutionära situationens omvandling till en revolutionär seger i de industrialiserade kapitalistiska länderna efter dubbelmaktens organens uppkomst är följande:

- a) En permanent mobilisering av proletariatets och de arbetande massornas stora flertal – i former och genom spontana initiativ som är omöjliga att förutsäga i förväg – kring de organ för arbetarmakten som uppkommer, för deras stärkande, deras demokratiska centralisering och för politiskt, ekonomiskt och väpnat försvar av dem mot bourgeoisins repression.
- b) En försvagning och förlamning av den borgerliga maktens organ, vilkas ekonomiska och finansiella medel begränsas mer och mer genom massornas framgångsrika kamp i företagen, bankerna, transportväsendet m.m., och vilkas underordnade tjänstemän känner sig alltmer dragna till proletariatets revolutionära kamp eller åtminstone neutraliseras inför den kommande avgörande kraftmätningen.
- c) En snabb underminering och upplösning av massornas alla illusioner om »mellanliggande» lösningar, som, under täckmantel av att bevara dubbelmakten eller bevara hybrida statsformer, förhindrar att den borgerliga maktens centra krossas och på så sätt förbereder likvideringen av arbetarmaktens organ.
- d) Existensen av en revolutionär ledning som kan centralisera de djärvaste initiativen, noggrant följa proletariatets politiska mognadsprocess, samordna de nödvändiga tekniska förutsättningarna för upproret, sedan arbetarnas majoritet är fast vunnit för makterövringsidé, och säkerställa de psykologiska och politiska villkoren för att göra fiendens vilja och förmåga till motstånd så liten som möjligt.

I motsats till vad som är fallet i de mindre utvecklade kapitalistiska länderna är proletariatets ekonomiska styrka i de industrialiserade länderna så stor och den borgerliga maktens sociala bas så snäv att repressionsapparaten till en början kan förlamas nästan fullständigt i händelse av ett revolutionärt uppsving bland arbetarnas stora flertal. Detta har bekräftats av alla större revolutionära uppsving i det kapitalistiska Europa sedan 1919. Endast genom att utnyttja bristande beslutsamhet, tvekan och frånvaro av klara mål hos proletariatet och dess ledning kan den borgerliga reaktionen åter komma till undsättning sedan den första stormen bedarrat.

Den revolutionärt-marxistiska organisationens revolutionära skolning av sina egna militanta kadrer, dess revolutionära propaganda i avantgardet och dess tillfälliga exemplariska agitation

bland de bredare massorna måste syfta till att undvika denna »andhämtning» mellan det inledande ögonblicket, då massrörelsen når en första maximal omfattning och överraskar och förlamar motståndaren, och den fas då rörelsen kan omgruppera sina styrkor och förbereda ett motangrepp. Att skapa dubbelmakts-organ (deras beväpning är ett nödvändigt medel för självförsvar) och att massorna och deras representativa organ i största möjliga utsträckning beslagtar avgörande ekonomiska tillgångar (transportväsende, infrastrukturer, bankerna, industriapparaten) – detta är det effektivaste sättet att begränsa priset för den revolutionära segern, både på det materiella och mänskliga planet.

Den av såväl högerens som »vänsterns» (och ibland t.o.m. yttersta vänsterns) teknokrater spridda uppfattningen att det ekonomiska och sociala livets komplexitet skulle göra en proletär revolution, om inte omöjlig, så i alla fall mycket svårare i den nuvarande epoken, är teoretiskt felaktig och motsägs praktiskt av de inledande erfarenheterna från de flesta revolutionära uppsving i västerlandet under vårt århundrade. Ju mer sammansatt den ekonomiska mekanismen är, desto sårbarare är den för en allmän massrörelse. Ju mer tekniskt utvecklat statsapparatus maskineri är, desto lättare kan det paralyseras av massaktioner. Detta maskineris nervcentra (elverk, banker och postgirokontor, telekommunikationsantennor, radio- och TV-sändare, telefon- och telegrafcentraler) kan på några minuter tas över av arbetarklassen och ställas i revolutionens tjänst. Att ersätta dem med parallella centra eller återvinna dem för den kapitalistiska reaktionen kräver politisk enhet och vilja av bourgeoisin, bevarade och utnyttjade styrkor som inte anfräts av den revolutionära processen och den fasta föresatsen att ta risken av en omfattande sammanstötning med miljontals människor, något som bourgeoisin nästan alltid saknar i början av ett revolutionärt massutbrott.

Erfarenheten har också visat, att ju mer det intellektuella arbetet integreras i produktionsprocessen genom den pågående tredje teknologiska revolutionen, går desto fler högkvalificerade forskare, ingenjörer och tekniker över till proletariatets läger i revolutionens början, vilket garanterar att den borgerliga världens »kunskapsmonopol» inte hindrar arbetarna från att sätta igång produktionsapparaten och infrastrukturen i massornas tjänst.

Även uppfattningen att den imperialistiska bourgeoisin och de reformistiska och stalinistiska byråkratiska apparaterna skulle ha dragit de viktigaste lärdomarna av revolutionära utbrott i det förflutna och gjort en upprepning av sådana utbrott omöjlig eller åtminstone svårare motsägs fullständigt av den senaste tidens erfarenheter. Till grund för denna uppfattning ligger tesen att dessa utbrott skulle bero på något »misstag», som begåtts av regeringarna och deras redskap strax före utbrottet: överdriven stränghet och hårdhet enligt vissa, överdriven slapphet och benägenhet till reträtter och eftergifter enligt andra.

I själva verket har utbrotten av allmän masskamp djupgående objektiva rötter i regimen sociala och politiska kris. De styrandes »misstag» kan bidra till dessa utbrott endast i den meningen att de avgör den exakta tidpunkten och anledningen, men det är inte så att de förorsakar dem eller skulle kunna förhindra dem i längden. Tvärtom, den period som föregår sådana utbrott brukar karaktäriseras av ett successivt – eller kombinerat – utnyttjande av alla möjliga varianter för regeringspolitiken, både den repressiva och den »reformistiska».

Det är just en fullständig utnötning av alla dessa varianter, vilket resulterar i en återvändsgränd för den borgerliga politiken, som är en av de avgörande faktorerna för i vilket ögonblick utbrottet skall komma. Frågan blir alltså denna: är den objektiva omfattningen av de kapitalistiska förhållandenas sociala kris sådan att liknande situationer **periodiskt måste** uppstå på nytt, **trots** alla lärdomar som dragits ur det förflutna av bourgeoisin och de reformistiska apparaterna inom arbetarrörelsen? Vårt svar på denna fråga är ett obetingat **ja**. Det är den viktigaste lärdomen av Europas historia sedan 1914, förbunden med epokens natur, epoken för den kapitalistiska regimen kris och förfall.

9. Den subjektiva faktorns brister

De hittillsvarande misslyckandena med att få de flesta massutbrott i det kapitalistiska Europa att leda till dubbelmaktssituationer eller att från redan vunna dubbelmaktssituationer (framför allt Spanien 1936-37, i viss mån Tyskland 1923 och Italien 1919-20) uppnå en revolutionär seger beror i sista hand varken på kapitalismens inneboende styrka eller på otillräcklig kampvilja hos massorna. De har i huvudsak varit resultatet av **subjektiva brister**: proletariats och dess politiska ledarskaps otillräckliga klassmedvetande. **Att övervinna dessa brister förblir de revolutionära marxisternas viktigaste uppgift** inom perspektivet för deras nuvarande arbete i det kapitalistiska Europa.

Vi kan precisera dessa subjektiva bristers konkreta natur under den innevarande perioden. Trots att arbetarklassen i handling börjat gå utöver de byråkratiska apparaterna, möter den fortfarande stora svårigheter när det gäller att utveckla verkligt enhetliga och självständiga kampformer och kamporgan (valda strejkkommittéer, stormöten med alla de strejkande, samordning och centralisering av strejkkommittéerna o.s.v.). Den kan fortfarande endast på ett marginellt sätt frigöra sig från en elektoralistisk uppfattning av frågan om styresskicket och makten (ett resultat av 75 års opportunistiskt handlande och felaktig skolning inom de flesta av arbetarnas massorganisationer). I sin öppningsfas resulterar proletariats radikalisering i en uppsplittring av kampen och en ännu mer uttalad klyfta mellan de minoritetsskikt som är redo för »hårda» aktioner och majoriteten av arbetarna, som fortfarande följer apparaterna. Arbetarmassorna och till och med en del av avantgardet gör fortfarande ingen klar skillnad mellan reformistiska kampmål, som kan integreras och assimileras inom den kapitalistiska regimens ramar, och antikapitalistiska mål av verklig övergångskaraktär, vilka utmynnar i skapandet av dubbelmaktorgan. För det stora flertalet arbetare är frågan om proletariats beväpning och bourgeoisins officiella och halvofficiella repressiva organs avvapning fortfarande ett abstrakt och teoretiskt problem, som de inte är verkligt medvetna om som en oundgänglig nödvändighet på vägen mot erövringen av makten.

Denna lucka i det proletära medvetandet har avsevärt förstörats genom att de reformistiska partierna övergivit all antimilitaristisk propaganda och skolning i fråga om den nödvändiga beväpningen av proletariats.

Vi tillbakavisar de två parallella illusioner som hittills har förvrängt eller kvävt så många revolutionära försök i de imperialistiska ländernas historia: den spontanistiska, opportunistiska och svanspolitiska illusionen å ena sidan, den sekteristiska, propagandistiska och ultimativa illusionen å den andra.

Spontanisterna hyser illusionen om att arbetarmassorna genom själva logiken i sin kamp skall lyckas undanröja de subjektiva brister som tidigare förhindrat en seger för så många revolutionära uppsving i de industrialiserade kapitalistiska länderna. Arbetarkampens utvidgning och generalisering skapar **förutsättningen** för att klassmedvetandet höjs snabbt, men den garanterar inte automatiskt en sådan utveckling. Det finns inget skäl att anta att massor, som under årtionden uppfostrats i en anda av respekt för den borgerliga parlamentarismen och den »parlamentariska vägen till socialismen», liksom genom ett trollslag skulle förvandlas till anhängare av den leninistiska teorin om staten, enbart på grund av att de utlöser en generalstrejk. Det är ännu otroligare att massor, som under flera årtionden saknat all politisk skolning som klass, enbart på grund av fabriksockupationer plötsligt och mirakulöst skulle bli förmögna att formulera ett sammanhängande program av övergångskrav och att genomföra kampen för detta program, mot bourgeoisin och de reformistiska apparaternas alla manövrer.

Å andra sidan finns det ingen orsak att anta att en revolutionär avantgardistisk organisation enbart på grund av sin numeriska tillväxt och den ökade spridningen av dess press skulle höja

klassmedvetandet hos hela skikt av proletariatet – för att inte tala om dess majoritet – med hjälp av undervisning och propaganda. Endast individer kan tillgodogöra sig idéer genom läsning eller studier. Massorna tillgodogör sig dem bara genom kamperfarenhet. Varje revolutionär propaganda som är skild från proletariatets verkliga erfarenheter – under förväning att de är för elementära, reformistiska, »rent» ekonomiska etc. – dömer sig själv i förväg att bli utan resultat under historiens gång.

Genom att definiera hindret kan man lättare övervinna det. Det som **objektivt möjliggör** en successiv eliminering av proletariatets subjektiva brister är början av en ny kampperiód som tilltar i omfattning, som alltmer aktualiserar sociala frågor och alltså är ägnad att politisera bredare skikt av proletariatet och de arbetande massorna, som utspelas under en fortskridande omgrupperingsprocess inom arbetarrörelsen, d.v.s. under ändrade styrkeförhållanden mellan avantgardet och de traditionella ledarskapen, både inom massrörelsen och inom själva de traditionella organisationerna. Denna progressiva omgruppering av arbetarrörelsen behöver för övrigt inte nödvändigtvis sammanfalla med en organisatorisk omstrukturering, även om den till slut alltid framkallar en sådan, om än bara till vissa delar.

Det som gör att den subjektiva faktorns kris är **möjlig att lösa** är både den revolutionärt-marxistiska organisationens korrekta, totala (programmatiska, strategiska och taktiska) inriktning, dess ökande organisatoriska och politiska styrka – d.v.s. dess successiva inplantering i klassen – och den ökande trovärdigheten i dess propaganda och agitation, på grund av dess samlade politiska vikt och dess punktvisa framgångar i inledningsskedet.

Det finns alltså ett dialektiskt samband mellan arbetarkampens radikaliserings och politisering, massavantgardets utvidgning, stärkandet av de revolutionära marxisterna inom avantgardet, deras allt större deltagande i arbetarkampen, genljudet av deras allmänna revolutionära propaganda och deras praktiska initiativ för att mångfaldiga erfarenheterna av självständig arbetarkamp och denna kamps inriktning på övergångskrav. Genom denna dialektik avlägsnas hindren ett efter ett på vägen mot den socialistiska revolutionen. Det är en dialektik av aktivt ingripande och snabb programmatisk utveckling, av handlingsinitiativ och skolning av massorna genom den revolutionära propagandan som utmynnar i handling.

10. Villkor för den revolutionära segern

I ljuset av alla dessa historiska lärdomar framstår en inledande fas av dubbelmakt som avgörande för den proletära revolutionens seger och för möjligheten att övervinna de två aspekterna av den subjektiva faktorns brister: proletariatets otillräckliga klassmedvetande och svagheten hos dess revolutionära ledning. Det är just tack vare erfarenheten av dubbelmakt som merparten av massorna, vilka fortfarande befinner sig under inflytande av de reformistiska traditionerna och ledarskapen i det kapitalistiska Europa, kan befrias från dylika hämningar och börja följa en revolutionärt-marxistisk ledning.

Detta förutsätter naturligtvis:

- att organisationen med bred marginal har passerat en första tröskel av medlemsantal, inplantering i arbetarklassen, förmåga att ingripa i klasskampen och trovärdighet inom det breda avantgardet redan innan tillkomsten av dubbelmaktstfasen...
- att den förberett sina kadrer på de problem som rör sätten att vinna arbetarnas majoritet och erövra makten, och att den fört en systematisk propaganda inom ett bredare avantgarde för det revolutionära maktövertagandet, mot alla reformistiska, gradualistiska, elektoralistiska och »putschistiska» illusioner...
- att organisationen djärvt tillämpar de delar av övergångsprogrammet som är speciellt lämpade för att den till sin egen fördel skall beröva arbetarrörelsens byråkratiska ledningar deras kontroll över massornas stora flertal, speciellt då agitationen för enhetsfronten...

- att den inte mindre djärvt, genom lämpliga krav av övergångskaraktär, utsträcker sin inflytandesfär inom de sociala skikt som är proletariats potentiella allierade (lantarbetare, lönearbetande skikt av tekniker etc)...
- att den grundligt inser den avgörande roll som det centraliserade revolutionära initiativet för att genomföra en beväpnad resning spelar, en resning stödd på den arbetande befolkningens majoritet.

Det är ytterligt osannolikt att dessa uppgifter når agitationstadiet och ett praktiskt utförande innan uppkomsten av dubbelmaktsorgan, d.v.s innan uppkomsten av en revolutionär situation i ordets rätta bemärkelse. I länder där det finns en organiserad arbetarrörelse med traditioner och djupa rötter inom proletariats är det omöjligt att merparten av proletariats går över till en revolutionär organisation annat än under en sådan fas. Att tro att det räcker att massorna får uppleva en ny reformistisk regering för att de plötsligt i hundratusental skall gå över till fortfarande små revolutionära grupper, utom i en ytterligt skärpt revolutionär kris som visar sig just i tillkomsten av dubbelmaktsorgan, är en gradualistisk illusion som vi måste avvisa.

11. Våra centrala politiska uppgifter

De centrala politiska uppgifter som de revolutionärt-marxistiska organisationerna måste lösa under den nuvarande etappen framgår av hela den föregående analysen. Genomförandet av dessa uppgifter stimulerar den dialektik mellan masskampen och utvecklingen av klassmedvetandet, som skisserats i punkt 9. Dessa uppgifter faller också inom ramen för ett centraliserat ingripande i arbetarklassen.

a) Systematiskt ingripande i all arbetaragitation, i alla strejker och kampanjer för olika krav, genom att formulera övergångsprogrammens hela problematik, d.v.s. genom att försvara en serie krav som huvudsakligen centreras kring paroller om arbetarkontroll. Dessa paroller intar idag en allt mer central plats och leder arbetarna till att objektivt ifrågasätta arbetsköparnas och den borgerliga statens auktoritet och till att upprätta dubbelmaktsorgan. Samtidigt måste vi utveckla propagandan och agitationen kring de uppgifter som arbetarnas självförsvar ställer.

b) Att stödja massornas dagliga kamp för alla krav, t.o.m. de mest blygsamma, i den utsträckning denna kamp lär arbetarna att söka lösningar genom massornas direkta handling och initiativ samt driver dem att utvidga och generalisera sin kamp.

c) Att utbreda och generalisera de krav som härstammar ur själva masskampen, och som antingen undergräver marknadsekonomin grundvalar eller kraftigt ökar solidariteten och enheten inom proletariats alla skikt: lika lönehöjning för alla, mot ökat arbetstempo, för fri och förstklassig social service, etc.

d) Att stimulera, utvidga och så snart som möjligt generalisera alla exempel på självständig organisering av kampen (demokratiskt valda strejkkommittéer, stormöten med alla strejkande, demokratiskt valda och avsättbara arbetarrepresentanter, råd sammansatta av arbetarrepresentanter o.s.v.), som är den stora förberedande skolan inför uppkomsten av organ av sovjettyp. Under vissa förutsättningar, om den fackliga organiseringen är extremt hög och arbetardemokratin i basen verklig, är det inte uteslutet att sådana organ kan sammanfalla med de fackliga strukturerna.

e) Att driva en systematisk propaganda för övergångskraven inom den organiserade arbetarrörelsen och ge dess omgruppering en inriktning i syfte att få radikaliserade delar av den fackliga rörelsen och de traditionella arbetarorganisationerna att anta dessa krav – framför allt kraven om arbetarkontroll och arbetarnas självförsvar.

f) Att organisera propaganda och agitation om arbetarklassens enhet och föra en systematisk kamp för fullständiga och lika politiska och fackliga rättigheter för alla som arbetar i samma land. Denna kamp bör vi placera inom ramen för arbetarnas kamp mot avskedanden, arbetslöshet etc. Vi måste samtidigt skapa solidaritet med de invandrade arbetarna i deras kamp mot de specifika former av utsugning och diskriminering som de är utsatta för.

Att ihärdigt bekämpa varje form av rasism och utlänningshat, arbetsköparnas vapen att splittra arbetarklassen. Vi måste alltså stödja de rörelser för självorganisering som utvecklas av invandrade arbetare och extremt hårt exploaterade grupper (vilka bor i ghetton, dit bourgeoisin har förpassat dem), såsom uttryck för ett första försvar mot rasistiska attacker och all diskriminering. Men samtidigt måste vi försöka åstadkomma en snabb förening av hela arbetarrörelsen för att undvika sådant som kan framkalla en ökad klyfta inom arbetarklassen.

g) Att organisera en internationell propaganda kring solidariteten med den antiimperialistiska kampen i de »underutvecklade» världsdelarna, med striderna i andra europeiska länder och med arbetarnas, studenternas och de intellektuellas kamp i de byråkratiserade arbetarstaterna.

h) Att systematiskt ingripa mot varje diskriminering av kvinnor (inklusive i våra egna led och i arbetarorganisationerna). Vi måste delta i kampen mot kvinnoförtrycket med inriktningen att klarlägga klassklyftorna och få dessa kvinnor att anta en klart antikapitalistisk ståndpunkt, med utgångspunkt från just de faktorer som påverkat dem. Vi bör betona självorganisering, direkt handling och arbetarklassens enhet samtidigt som vi genom denna kamp visar fram de reformistiska och stalinistiska ledarskapens brister och bankrutt.

i) Att systematiskt skola arbetaravantgardet och bredare arbetarskikt i en icke-elektoralistisk och icke-parlamentarisk uppfattning i frågan om makten. Att i propagandan använda parollen om en arbetarregering – även i den konkreta formen av arbetarorganisationernas regering, som kan vara aktuell i vissa ögonblick av den politiska konjunkturen – för att framför allt framföra idén om en **regering som uppstått i massornas kamp och aktioner**. Bruket av denna paroll under valperioder måste vara strikt tillfälligt och beroende av särskilda omständigheter, annars kan den riskera att motverka de mål som är viktigast att uppnå: att systematiskt krossa de elektoralistiska illusionerna och den reformistiska ideologin.

j) Att ta **trovärdiga** enhetsinitiativ som siktar till hela avantgardets omedelbara aktionsenhet för mål där denna aktionsenhet är objektivt nödvändig och möjlig, trots de politiska och ideologiska skillnaderna (jfr. Pierre Overneys begravning i Frankrike): propaganda för enhetsfront med de traditionella organisationerna, när väl en tröskel i styrkeförhållandet inom arbetarrörelsen överskridits, propaganda för de traditionella organisationernas enhetsfront med varandra när en objektiv nödvändighet föreligger (kamp mot det fascistiska hotet eller bonapartistisk diktatur, försvar av strejkrätten och arbetarnas övriga rättigheter, försvar av viktiga strejker som bourgeoisin försöker krossa etc.).

Att inom massorganisationerna försvara nödvändigheten av beväpnade arbetarenheter och arbetarmilis.

Att driva en kraftig antimilitaristisk verksamhet genom att utveckla en permanent propaganda mot borgarnas armé inom arbetarklassen och den civila ungdomen, sprida revolutionär propaganda och organisera ett kommunistiskt arbete inom själva armén, särskilt i länder med allmän värnplikt.

k) Med hjälp av propaganda – men även och framför allt i samband med aktioner och konkreta händelser av pedagogiskt värde – systematiskt visa arbetaravantgardet och bredare arbetarskikt på nödvändigheten av väpnat självförsvar mot storkapitalets utomlagliga våld (fascistiska gäng, arbetsköparnas beväpnade band, den »parallella» polisen, strejkbrytare) och lagliga våld (polisen och armén).

1) Systematiskt föra fram vår »modell» av socialismen, vår uppfattning om den socialistiska demokratin, om en stat av arbetarråd (det arbetande folkets råd), om det demokratiskt centraliserade (planerade) självstyret, om det medvetna arbetet för marknadskategoriernas gradvisa och språngartade bortdöende, den medvetna kampen för maktövertagandet, för en radikal omvandling av mänskliga förhållanden inom vardagslivets alla områden, speciellt en kamp mot de kvardröjande patriarkala värdena och institutionerna. Denna modell har en dubbel mobiliserande funktion under de nuvarande villkoren: en antikapitalistisk funktion och en funktion som stärker avantgardet gentemot de reformistiska och stalinistiska apparaterna, plus funktionen att skydda den framtida sovjetmakten mot byråkratiska avvikelser.

Dessa centrala politiska uppgifter utgör en sammanhängande plan. Dess mål är att under ett massutbrott (politisk masstrejk, generalstrejk med fabriksokupationer), oavsett vilken anledningen eller den utlösande faktorn än är, säkerställa förekomsten av ett tillräckligt antal revolutionära arbetarkadrer i fabriker med tillräckligt inflytande och prestige, tillräckligt inflytande från den revolutionärt marxistiska organisationen och tillräcklig kamperfarenhet samlad hos bredare arbetarskikt, för att dubbelmaktssystem skall uppkomma i landets viktigaste företag och regioner, och därefter snabbt sluta sig samman i ett dubbelmaktssystem (sovjetsystem, även om dess namn och ursprung kan vara vitt skilda) och för att den revolutionära situationens logik på så sätt skall kunna utvecklas till fullo på alla nivåer. Med andra ord, vi arbetar i övertygelsen om att alla framgångar som idag nås genom de revolutionära marxisternas inplantering i klassen, i propagandan för övergångskrav och i arbetarrörelsens omgruppering, om några år kommer att leda till en kumulativ och kvalitativ förbättring av de förutsättningar som är nödvändiga för att generalisera ett system av dubbelmaktssystem.

III. De centrala problemen vid uppbygget av Fjärde Internationals sektioner i Europa under den nuvarande etappen

12. Tre inriktningar som är dominerande vid uppbygget av partiet

Den form för partibygget som svarar mot den nuvarande etappens uppgifter – erövringen av hegemonin inom massavantgardet och våra sektioners omvandling från propagandagrupper till organisationer med begynnande inplantering i proletariatet – är av speciell typ. Varken entrismens taktik eller en tillväxt genom omedelbar rekrytering bland de breda massorna kan bli användbara i en kommande etapp.

Dessa skilda dominerande inriktningar för partiets uppbygge – betraktade på ett icke-mekaniskt sätt, d.v.s i förbindelse med olika övergångsformer, såsom fraktioner inom massorganisationer, organ för sympatisörer, kontakter m.m. – motsvarar i grunden **tre objektiva perspektiv på radikaliserings huvudsakliga utseende.**

Den entristiska taktiken för uppbygget av det revolutionära partiet utgår från hypotesen att radikaliserings-processen – uppkomsten av ett nytt massavantgarde – i huvudsak försiggår inom de traditionella massorganisationerna. En sådan hypotes visade sig vara riktig i det kapitalistiska Europa under perioden från 50-talets början till 60-talets början (den bevanistiska vänstern och sedan Cousins-tendensen i det brittiska labourpartiet, Kommunistisk Ungdom och Ingrao-tendensen i Italiens kommunistparti, oppositionella tendenser och UEC i franska kommunistpartiet, den socialdemokratiska vänstern i SFIO som bildade PSA och PSU, Renard-tendensen i den belgiska arbetarrörelsen, den fackliga vänstern och kommunistiska oppositionen som ledde till bildandet av SF i Danmark o.s.v.).

Den form för uppbygget av det revolutionära partiet som svarar mot förhoppningen om direktrekrytering bland de bredare massorna utgår från hypotesen att partiet redan i sig själv

utgör en tillräckligt attraktiv pol för arbetare och radikaliserade intellektuella, så att det genom sin propaganda, agitation och aktivitet (inklusive enhetsfrontsaktiviteterna) drar dem till sig och får hela tendenser att bryta med de traditionella organisationerna och ansluta sig till partiet. En sådan situation motsvarar de västeuropeiska kommunistpartiernas i början av 20-talet, omkring 1934-35 och omedelbart efter andra världskriget, men den existerar idag ännu inte för någon revolutionär organisation i vår världsdelen.

Den taktik för det revolutionära partiets uppbyggnad som ligger till grund för vår nuvarande inriktning i det kapitalistiska Europa, baseras på det faktum att radikaliseringsprocessen i huvudsak utspelas utanför de traditionella organisationerna, men att den ännu inte sker kring ett revolutionärt-marxistiskt parti som pol och att den kan få viktiga återverkningar – som t.o.m. kan bli kvantitativt avgörande i en följande etapp – inom de traditionella organisationerna. Men redan i den nuvarande etappen är de revolutionärt-marxistiska organisationernas initiativ och allmänna aktivitet avgörande för ett framgångsrikt resultat av hela denna radikaliseringsprocess, såväl utom som inom de traditionella organisationerna.

Denna taktik grundas på en dialektisk analys av det vid första påseendet komplicerade och t.o.m. motsägelsefulla förhållandet mellan arbetaravanguardets behov av klargörande, omgruppering och förstärkning samt rytmen i den politiska utvecklingen hos massorna, vilka fortfarande i stort sett följer de traditionella organisationerna. Vi har redan betonat det grundläggande faktum, att den första processen på lång sikt är avgörande för den andra. Några omfattande och avgörande brytningar kommer inte att äga rum inom de traditionella organisationerna, utan att tillräckligt trovärdiga och starka kristalliseringspoler dyker upp utanför dessa organisationer.

Vi måste tillägga en viktig faktor som gör det möjligt för oss att reducera dessa uppgifters motsägelsefulla natur i den nuvarande etappen, ja till och med att lösa denna motsättning i sinom tid, nämligen att förutom den gradvisa förändringen av styrkeförhållandet mellan de traditionella byråkratiska apparaterna och avanguardet sker också en förändring av förhållandet mellan de traditionella partierna och de massor som fortfarande följer dem. Detta förhållande är i dag mycket mer komplext än under perioden efter kriget. De bittra erfarenheterna har inte suddats ut ur arbetarnas minne. De brittiska arbetare som fortfarande – efter erfarenheterna med fyra labourregeringar under efterkrigstiden – tror att Wilson & Co vill införa socialismen på parlamentarisk väg har blivit mycket färre.

De franska och italienska arbetarnas skeptiska hållning beträffande möjligheten att nå socialismen på parlamentarisk väg berör inte bara socialistpartierna utan i växande utsträckning också kommunistpartierna.

En mer exakt analys av arbetarmassornas speciella förhållande till de traditionella partierna är nödvändig för varje enskilt land i det kapitalistiska Europa. En sådan analys skulle i varje fall visa att även om gapet mellan avanguardets och de breda massornas medvetenhetsnivå fortfarande är betydande, så är det dock inte så stort som det kan förefalla p.g.a. förtroendet för de traditionella organisationerna i val och massornas åsikt att »av två onda ting...». Gapet mellan avanguardets förmåga att i handling överskrida begränsningarna hos reformismen och kommunistpartiernas nyreformism, och massornas förmåga att göra detsamma, är i sin tur mindre än gapet mellan de två medvetenhetsnivåerna. Utifrån en analys av dessa konkreta processer får taktiken för uppbyggnaden av revolutionära partier i radikaliseringsens nuvarande etapp sin fulla innebörd.

13. Radikaliseringens ojämna utveckling

På samma sätt som vi måste fästa den största vikt vid dialektiken mellan avanguardets och de breda massornas radikalisering, har även det dialektiska sambandet mellan radikaliseringsen av

de olika befolkningsskikt som är tillgängliga för revolutionär handling den största betydelse för uppbygget av våra organisationer. Denna dialektik – som avspeglas i dialektiken mellan de olika sektorerna för vårt ingripande – innefattar följande element:

a) Under den nuvarande sociala krisens första fas, har den mest omfattande politiska radikaliseringen ägt rum i student- och gymnasie-miljö. Oberoende av upp- och nedgångarna i den egentliga student- och gymnasierörelsen – d.v.s den som centreras kring denna miljöns specifika sociala och materiella problem – har ett ytterligt politiserat brett avantgarde utkristalliserats i skolungdomsmiljön, ett avantgarde inriktat på allmänna politiska problem, först och främst solidariteten med den koloniala revolutionen och de antiimperialistiska rörelserna runt om i världen.

Efter maj-68 och på ett mer allmänt sätt efter arbetarkampens uppsving i hela Europa har en djupgående omsvängning ägt rum i denna miljö. Denna bestäms idag först och främst som en funktion av ingripandet i arbetarkampen och perspektiven för denna kamp. Med hänsyn till den förvärrade globala krisen i samhället och inom universitetet som institution är det fortfarande möjligt och nödvändigt att politisera nya generationer av studerande med hjälp av propaganda och aktioner av antiimperialistisk, antikapitalistisk och antibyråkratisk natur.

Universitets- och gymnasie-miljöns egna krav fortfar att utgöra en grogrund för agitation och organisering, som kan radikaliserar mindre politiserade skikt. Men de revolutionära marxisternas förmåga att ge dessa skikt en totalbild av det revolutionära programmet beror på den revolutionärt-marxistiska organisationens hela aktivitet, dess politiska initiativ samt omfattningen och effektiviteten av dess ingripanden i arbetarmiljön.

Med de nuvarande förutsättningarna under arbetarrörelsens omgruppering, avantgardets expansion och en ökande politisering blir det allt lättare att övergå från kamp mot de härskandes universitetspolitik till försvar för hela det revolutionärt-marxistiska programmet.

b) Det viktigaste fenomenet är arbetarklassens radikalisering. Det rör sig emellertid här om ett ojämnt fenomen. Arbetarnas växande kampvilja åtföljs inte av en motsvarande politisering. Vi måste noga skilja ut de kampberedda arbetare som under en kamp förmår kringgå de reformistiska apparaterna, men som till största del inte varaktigt engagerar sig i den revolutionära antikapitalistiska kampen. En stor del av dessa kampberedda arbetare befinner sig under inflytande av de reformistiska apparaterna. En liten del, ofta bestående av nyligen proletariserade unga arbetare, uttrycker mer en revoltkänsla än en klassmedveten antikapitalistisk ståndpunkt. Blott en minoritet övergår genom kampen varaktigt till det nya breda avantgardet. Det breda avantgardet självt är av de redan nämnda skälen ytterst differentierat:

1) fackföreningsfunktionärer, som är kända i företaget och leder masskampen. De står praktiskt taget utanför de byråkratiska ledningarnas inflytande, men är fortfarande märkta av årtionden av reformistisk hegemoni och reformistiskt förräderi, och kan inte med lätthet fås att under innevarande etapp ta del i uppbygget av det revolutionärt-marxistiska partiet.

2) naturliga ledare för kampen, vilka frambringats av de senaste 5 årens uppsving i arbetarkampen – yngre militanter, som i företagen framträder som nya kadrer, ifrågasätter fackbyråkraternas hegemoni och kämpar med dessa om ledningen av kampen.

3) slutligen unga arbetare och lärlingar vilkas medvetande företrädesvis utvecklas i samklang med den globala sociala krisen. De dras till grupperna inom yttersta vänstern genom dessas radikala aktionsformer och ingripanden i frågor som det sexuella förtrycket, kvinnofrigörelsen, armén, skolan.

Under den nuvarande etappen i uppbygget av våra organisationer är det huvudsakligen de två senare kategorierna av arbetarmilitanter som vi kan räkna med att organisera i och kring vår organisation. För detta ändamål måste vi samtidigt, genom våra politiska kampanjer, kunna svara på de antiimperialistiska och antikapitalistiska teman, som är ägnade att huvudsakligen, men inte uteslutande, mobilisera massavantgardet och genom våra ingripanden på företagen föra fram de klasskampskrav som inte tillgodoses av de traditionella ledarskapen (demokratisk organisation av kamperna, försvar mot antifacklig repression, solidaritet med exemplariska strider etc.).

c) I arbetarklassens periferi har en stark och massiv social förändring inträtt: proletariseringen av tidigare oberoende mellanskikt (bönder, småhandlare, en del intellektuella och medlemmar av de s.k. fria yrkena). Denna process tenderar att sluta – om än med viss eftersläpning – i en ideologisk sammansmältning av dessa skikt, vilka under den sociala krisens lopp blir alltmer medvetna om att deras intressen sammanfaller med proletariatets historiska intressen. En snabbare analog förändring äger rum i befolkningsskikt som sedan länge är dömda att sälja sin arbetskraft, men som befinner sig utanför produktionssfären i verklig mening. Deras fackliga anslutning och subjektiva integration i arbetarklassen försiggår allt snabbare i hela det kapitalistiska Europa: lärare, tjänstemän, ämbetsmän o.s.v. Den ideologiska förvandling dessa genomgår sker inte utan kortvariga förstärkningar av reformism, centrism och ultravänsterism. Utan att därför ändra huvudinriktningen i sin aktivitet måste de revolutionära marxisterna uppmärksamt följa radikaliseringen i dessa miljöer, erbjuda svar på deras omedelbara problem, förena deras protesterörelser med proletariatets allmänna kamp för antikapitalistiska övergångskrav, erbjuda dem vår socialistiska »modell» som ett perspektiv som svarar mot deras grundläggande problem och försöka dra de mest avancerade elementen till våra egna led.

14. De centristiska organisationernas nedgång och omstrukturering i arbetarrörelsen

Omstruktureringen av den europeiska yttersta vänstern sammanfaller med två fenomen, som bestämmer dess gränser och låter oss förutsäga dess dynamik: den snabba nedgången för de centristiska formationer som framträdde i början av 60-talet (PSIUP:s försvinnande och PSU:s upplösning i Frankrike, upplösningen av VS i Danmark, nedgången för PSP i Nederländerna och SF i Norge) samt de traditionella organisationernas växande inflytande i en ganska avsevärd del av avantgardet (kommunistpartierna i Storbritannien och Italien, socialdemokratin i Västtyskland och i viss mån i Sverige).

De revolutionära marxisterna, som kämpar lur politisk hegemoni inom det nya avantgardet, kan inte förkasta hela denna strukturerade yttersta vänster som »ultravänsteristisk». Vi måste fortsätta att plädera för revolutionärernas handlingsenhet på bestämda punkter och vid bestämda tillfällen (jfr. Pierre Overneys begravning i Frankrike), när målen sammanfaller med arbetarklassens och dess avantgardes verkliga intressen. Vi strävar efter att bli den viktigaste omgrupperingspolen för den yttersta vänstern i takt med att den politiska avtappningen fortskrider, tack vare våra riktiga politiska analyser (Kina, Sovjet, permanent revolution, arbetarbyråkrati, inställning till facket, övergångskrav, arbetarkampens organisering, arbetardemokrati, socialistisk »modell» o.s.v.), som bekräftas av händelseutvecklingen, och tack vare vår växande inplantering i klassen.

Samtidigt försöker vi medvetet överbrygga den klyfta som under den tidigare perioden skapats mellan den nya yttersta vänstern och den organiserade arbetarrörelsen. Detta i det dubbla syftet att utnyttja den organiserade arbetarrörelsens tyngd för att minska risken för isolerad repression mot den yttersta vänstern från den borgerliga statens sida – en repression som annars till största delen skulle bli framgångsrik – och att utnyttja den nya yttersta

vänsterns tyngd i avsikt att radikaliserar arbetarrörelsen, som håller på att omgrupperas. Speciella enhetskampanjer som omfattar viktiga delar av den organiserade arbetarrörelsen och den nya yttersta vänstern spelar här en mycket viktig roll. Det som tjänar detta syfte bäst är kampanjer till försvar för den vietnamesiska revolutionen, för repressionens offer, för strejkrätten och fackföreningarnas löneförhandlingsrätt, och mer allmänt kampanjen till försvar av de demokratiska rättigheterna, som undergrävs eller öppet attackerats av bourgeoisie.

Denna centrala roll som vi som revolutionära marxister söker spela mellan den nya yttersta vänstern och den organiserade arbetarrörelsen, motsvarar ingalunda den centristiska tanken, som PSU:s eller PSIUP:s, att få en plats inom valkombinationer eller antibyråkratiska överenskommelser. Den svarar tvärtom mot en djupgående förståelse av dialektiken i den radikaliserade som dominerar hela den nuvarande etappen: det via många mellanled pågående samspelet mellan ett massavangarde, som formas och skrider till handling, och radikaliserade inom de traditionella organisationerna (vad som skett och fortfarande sker i Storbritannien sedan början av kampen mot Tories' antistrejklag är ett klassiskt exempel på detta). Lika övertygade som vi är om att de socialdemokratiska, stalinistiska och fackliga byråkratierna fortfarande är ett viktigt hinder på vägen mot den socialistiska revolutionen, vilket måste avlägsnas genom ett ökat klassmedvetande och ett stärkande av den revolutionärt-marxistiska organisationen, som funktion av arbetarkampens utvidgning och radikaliserade, lika övertygade är vi om att inget revolutionärt massparti kommer att se dagens ljus och att inget allmänt system av dubbelmaktssystem kommer att framträda ur kampen, såvida inte mass-strömningar bryter med de traditionella organisationerna på basis av sina egna erfarenheter. Den exakta taktik de revolutionära marxisterna utvecklar gentemot den organiserade arbetarrörelsen, och om vars riktighet de försöker övertyga allt större delar av den yttersta vänstern, har som mål att stimulera, underlätta och politiskt orientera denna polariserings- och brytningsprocess.

Perioden i vilken vi befinner oss sedan maj-68 – med vissa skillnader mellan olika länder – kännetecknas av det faktum att massorna periodiskt tenderar att utlösa omfattande strider, som går utöver de traditionella organisationerna och att initiativ från dessa inte är outhärliga för kampens generalisering. Men å andra sidan är massorna ännu oförmögna att föreställa sig generaliserade politiska lösningar, d.v.s ställa frågan om den **politiska makten**, oberoende av de traditionella organisationerna. Vår inriktning »aktionsenhet – överflygling» tar hänsyn till båda dessa sidor av verkligheten och undviker på så sätt en dubbel fälla: en opportunistisk svanspolitik av lambertistisk typ och sekteristisk isolering.

IV. Den organisationstyp som svarar mot revolutionärernas aktuella möjligheter i det kapitalistiska Europa.

15. Förnyelsen av Fjärde internationalens europeiska sektioner

Fjärde Internationalen gick in i den nuvarande etappen efter 1967-68 med sektioner som i allmänhet alltför sakta och stelt genomfört vändningen mot självständig aktivitet för att erövra politisk hegemoni i det nya avantgardet. Denna vändning åstadkoms bäst där det redan fanns en självständig **ungdoms**organisation med ett revolutionärt-marxistiskt ledarskap och där den kunde »kringgå» svårigheten av att sektionen i avantgardets ögon identifierades med den entristiska inriktningen.

Dessutom finns det en verklig fara för att ungdomsorganisationer utan ett tillräckligt antal erfarna trotskistiska kadrer börjar underskatta och visa sekteristisk (t.o.m. spontanistisk) oförståelse för den organiserade arbetarrörelsen och till Fjärde Internationalen överför det tryck av småborgerligt socialt ursprung, som till stor del kännetecknar den nya yttersta

vänstern under denna första fas. Denna fara finns fortfarande kvar i de länder där denna utveckling ägt rum, eller där den håller på att äga rum, flera år senare än i de länder som har det största massavantgardet (Frankrike, Italien, Storbritannien, Spanien).

Av dessa båda skäl beslutade Fjärde Internationalen sig för en ganska snabb sammanslagning av de pseudo-ungdomsorganisationer, som i själva verket ersatte de icke-fungerande revolutionärt-marxistiska organisationerna inom den nya yttersta vänstern med de gamla sektionerna som hade kvar ett skiftande – men i de flesta fall aktningsvärt – antal erfarna trotskistiska kadrer. Denna pragmatiska lösning har visat sig ge utdelning i samtliga fall där den tillämpats. Den har möjliggjort en avsevärd ökning av vår numerära styrka, en utvidgning av vårt inflytande inom massavantgardet, utan prestigeförlust inom den organiserade arbetarrörelsen. Tvärtom, den har gjort det möjligt för oss att undvika allvarliga politiska fel, även om mindre fel naturligtvis är oundvikliga, p.g.a. den plötsliga tillväxten av både vår styrka och våra uppgifter.

Detta ställningstagande står i motsats till att bygga upp eller på lång sikt bevara revolutionära pseudo-ungdoms-organisationer, som i ett givet sammanhang och under vissa styrkeförhållanden skulle fortsätta att fylla funktionen som en ersättning för mogna revolutionära organisationer, samtidigt som de släpar med sig typiska brister från den radikaliserade skolungdomens miljö. Det står däremot inte i motsats till uppbygget av verkliga ungdomsorganisationer, som begränsar sig till speciella ungdomsfrågor, med hjälp av den revolutionärt-marxistiska organisationens redan uppnådda aktionsfält, inplantering och inflytande. Möjligheten att skapa en sådan ungdomsorganisation är alltså ytterst beroende av styrkeförhållandet, d.v.s. av den betydelse den revolutionära organisationen redan uppnått inom avantgardet, av dess inplantering i klassen och av antalet kadrer den kan ställa till ungdomsorganisationens förfogande. Så länge den mogna revolutionära organisationen inte uppnått den styrka och inplantering utifrån vilket detta uppbygge kan påbörjas, måste den försöka organisera andra mottagningsstrukturer för ungdomen.

Ett speciellt problem reses genom de ökade möjligheterna för den revolutionärt-marxistiska organisationens militanter eller sympatisörer att erhålla ledande poster inom ungdomens massorganisationer vilka inte är specifikt revolutionära (fackliga organisationer, organisationer för studenter och gymnasieelever m.m.). Man måste i varje enskilt fall bedöma lämpligheten av sådana styrkeinvesteringar och räkna med de fördelar de kan medföra (särskilt vad gäller inplantering i fackföreningar och företag, punktvist massinflytande, medverkan till den organiserade arbetarrörelsens omgruppering) och med de tomrum de riskerar att ge upphov till på andra håll (särskilt minskningen av antalet kadrer, som har ledarförmåga, kan ta på sig ledande uppgifter inom organisationen eller leda organisationens utåtriktade verksamhet).

16. Tre prioriteringar för att utnyttja våra krafter

Varje liten revolutionär organisation står inför en mängd uppgifter som överstiger dess krafter, uppgifter som tenderar att öka i takt med att organisationen växer. Den viktigaste uppgiften för en ledning värd namnet är att fastslå prioriteringar på grundval av globala analyser och framtidsperspektiv samt att motstå frestelsen att på ett impressionistiskt sätt avvika från dem under trycket från nya möjligheter som dyker upp i den ena eller andra sektorn.

Dessa prioriteringar måste visserligen regelbundet ses över och korrigeras på ett kritiskt sätt i ljuset av de resultat som uppnåtts och eventuella förändringar i den objektiva situationen (situationen i den organiserade arbetarrörelsen är också en del av den objektiva situationen **ur de revolutionärt marxistiska organisationernas synvinkel**). De måste också kombineras

med den taktiska smidighet, som är nödvändig för att utnyttja vändningar och viktiga möjligheter som plötsligt dyker upp. Men denna smidighet måste spela samma roll som utnyttjandet av reserver spelar i den militära strategin. Den kan inte ersätta prioriteringarna. I så fall skulle det snart inte finnas någon grundläggande inriktning eller några prioriteringar, utan ett odisciplinerat skuttande från den ena »öppningen» till den andra.

Av hela den föregående analysen framgår tre prioriteringar för hur vi skall utnyttja våra krafter, prioriteringar som för övrigt är intimt förbundna med varandra:

– en första tillväxt av medlemsantalet som gör det möjligt för oss att genomföra effektiva politiska ingripanden i nationell skala, annars blir det absolut omöjligt för oss att erövra politisk hegemoni inom avantgardet.

– ett centralt politiskt genombrott som omvandlar den ökade numeriska styrkan till en revolutionär kraft och hindrar att den vittrar sönder i punktvisa och sektoriella aktioner, som skulle medföra risk för att denna styrka suggs upp i arbetarromantiska, svanspolitiska, spontanistiska och andra avvikelser.

– en växande inplantering i arbetarmiljön och facket, som gör det möjligt att omvandla den numeriskt och politiskt stärkta revolutionära organisationen till en permanent faktor för att utveckla medvetande- och organisationsnivån bland de kampvilligaste arbetarskikten, att förvandla den till en drivkraft för de kommande massutbrotten och upprättandet av ett system av dubbelmaktsorgan.

Ur dessa sammanlänkade prioriteringar – som inte är samma som under den föregående etappen och ännu inte är de som behövs för kampen mot de traditionella partierna i syfte att beröva dem kontrollen över de breda massorna – följer slutsatserna angående den nödvändiga organisationstypen under innevarande etapp, fördelningen av dess styrkor, dess sätt att fungera och ingripa o.s.v. Dessa frågor är högst konkreta och av varierande utseende för varje sektion, beroende på den nivå som uppnåtts vad gäller den primitiva styrkeackumuleringen, förmågan till ett centralt politiskt genombrott och inplanteringen i klassen. Inte desto mindre kan man sluta sig till ett visst antal allmänna regler ur de fyra senaste årens erfarenheter:

a) Under den nuvarande etappen är ingen framgång möjlig genom febril aktivism och ytlig primitiv propaganda, p.g.a. massavantgardets och den nya yttersta vänsterns själva natur. Det är absolut nödvändigt att visa vår analytiska överlägsenhet, att försvara och förklara vårt program, att framstå som den levande marxismens viktigaste centrum. Vad som uppnås utan denna grund, särskilt bland studenter och intellektuella, har inte uppnåtts definitivt. Vikten av att skola kadreerna och av ett högtstående politiskt och teoretiskt arbete framgår logiskt av detta.

b) Avantgardet erkänner inte, har aldrig erkänt och kommer heller aldrig att erkänna självutnämnda »nya revolutionära ledarskap». Man måste **erövra** denna status genom organisationens totala aktivitet. Härtill är det av yttersta vikt att inte låta sig luras och att omsorgsfullt skilja mellan å ena sidan det inflytande och den prestige som en revolutionärt-marxistisk militant kan vinna inom massrörelsen genom sin begåvning eller individuella ledarförmåga **i en specifik miljö** och, å andra sidan, det inflytande som den revolutionärt-marxistiska organisationen som sådan utövar på vissa delar av arbetarklassen på grundval av **hela sitt program**. Det andra uppkommer inte av det första, även om detta är ett oundgängligt element bland andra för att nå fram till den andra typen av inflytande. Det mest slående exemplet på denna skillnad utgörs av Storbritanniens kommunistparti, som under de senaste tjugo åren har sett tusentals av sina militanter vinna dominerande positioner i den fackliga basen (vilket har gjort det möjligt för dem att leda omfattande strider under de senaste tre

åren), medan dess politiska inflytande som helhet över den brittiska arbetarklassen förmodligen står på den lägsta nivån sedan 1940.

Revolutionärt marxistiska organisationer av den storlek som Fjärde Internationalens sektioner för närvarande har kan inte hoppas på att med en gång nå en omfattande politisk lyssnarskara inom arbetarklassen i dess helhet. Men efter att ha uppnått en viss tröskel kan de erövra en politisk lyssnarskara bland de unga arbetarna och avantgardet, tack vare två instrument som måste ges företräde i den nuvarande etappen: organiseringen av omsorgsfullt utvalda nationella politiska kampanjer, som sammanfaller med avantgardets intressen, finner gensvar i masskampen. då de uttrycker kampernas objektiva behov och visar en effektiv initiativförmåga hos våra sektioner, även om denna ännu är blygsam. Det andra instrumentet är sektionernas förmåga att centralisera sina styrkor på regional och nationell nivå, i syfte att bryta muren av tystnad och likgiltighet, som omger vissa exemplariska och »vilda» arbetarstrider samt att starta effektiva solidaritetsrörelser med dessa.

c) Närvaron inom arbetarklassen, i fabrikena och i fackföreningarna av tusentals element som är oppositionella gentemot de traditionella organisationerna och kan användas för viktigare strider, har bekräftats av all erfarenhet från de senaste åren. Men dessa element är utspridda, isolerade från varandra och ofta besvikna efter erfarenheter av de nya organisationer i vilka de blivit indragna på ett lättvindigt sätt, nästan alltid under hot om repression från arbetsköparnas och den fackliga byråkratins sida. Det är en illusion att blixtnabbt vilja omgruppera dem inom våra sektioner. Förutom i vissa undantagsfall kommer de inte att bli en social bas för de revolutionärt-marxistiska organisationerna, annat än som ett resultat av det politiska och organisatoriska ansvar dessa visar prov på. Detta ansvar innebär i synnerhet, förutom de ovan nämnda uppgifterna, **ett regelbundet, uthålligt och långvarigt ingripande i fabrikena och fackföreningarna, oberoende av de omedelbara resultaten och av klasskampens upp- och nedgångar.**

17. Centraliserad ledning och självständigt ingripande

Prioriteringarna som framgår av hela analysen ovan förutsätter en särskild typ av revolutionär organisation inte bara vad gäller uppgifternas rangordning, utan också vad gäller den organisatoriska strukturen.

Ledningens politiska och organisatoriska styrka, dess stabilitet och kontinuitet, är mer än någonsin avgörande för att genomföra den innevarande etappens uppgifter. Varken valet av prioriteringar, en riktig analys av den objektiva situationen och dess utvecklingstendenser eller rätt fördelning av våra styrkor kan genomföras utan en sådan ledning. En plötslig numerär tillväxt, en tillströmning av ett stort antal unga militanter, skulle i avsaknad av en sådan ledning snabbt leda till uppkomsten av regionala och lokala tendenser, som skulle förorsaka allvarliga politiska misstag genom felaktiga generaliseringar av särpräglade situationer eller tendenser. Det skulle också leda till svåra politiska kriser, eftersom alla revolutionära militanter känner behov av ett kvalificerat centralt politiskt utarbetande, just beroende på den nuvarande etappens objektiva uppgifter.

För alla våra sektioner är det därför den ojämförligt viktigaste uppgiften att skapa eller stärka sådana ledningar. Det rör sig inte om att prioritera en rent administrativ centralisering, utan en **politisk** centralisering av leninistisk typ som gör det möjligt att samla hela organisationens erfarenhet, att bedöma riktigheten av dess analyser i ljuset av skeendet inom- och utomlands, vilket gör att man kan koncentrera styrkorna på den lämpligaste sektorn i rätt ögonblick. D.v.s' en centralisering som gör det möjligt att mångdubbelt öka ett givet antal militanters effektivitet, medan frånvaron av ledning och centralisering tvärtom nedsätter t.o.m. den individuella effektiviteten avsevärt.

En sådan central politisk ledning måste förfoga över ett minimum av central apparat för att kunna fylla sin funktion, både inom organisationen och bland de arbetande massorna. Den måste kompletteras genom regionala och lokala underavdelningar, genom mellanliggande ledningar som redan bildats eller håller på att bildas. Den måste förfoga över en central press med ett minimum av läsare, en materiell (centralt tryckeri och regional utrustning) och finansiell infrastruktur, som möjliggör ett snabbt ingripande i strejker, olika massrörelser och som i praktiken kan stödja organisationens nationella kampanjer.

I och med organisationens tillväxt och de ledande organens växande uppgifter och ovan nämnda prioriteringar, måste man eftersträva ett allt självständigare ingripande från cellerna, de lokala och regionala ledningarna, kommissionerna och avdelningarna i specifika miljöer och specifika kampsituationer, som inte får nationell genklang. Frånvaron av verklig självständighet skulle skapa ständiga flaskhalsar på de ledande organens nivå och tendera att försvåra eller t.o.m. omöjliggöra deras viktigaste uppgift: **det politiska utarbetandet i dess helhet och valet av prioriteringar**. Genom att stimulera ett sådant självständigt analyserande och ingripande i basen omvandlas den revolutionärt-marxistiska organisationen till en **permanent skola för ledare**, vilket dessutom är nödvändigt för att den skall kunna bli kärnan i ett massparti.

Den nationella ledningen kan inte stimulera ett sådant urval av mellankadrer genom att ständigt sätta sig i de regionala och lokala ledningarnas ställe eller ingripa i kommissionerna och de fackliga tendenserna. Den måste koncentrera sig på de ovan nämnda uppgifterna för den politiska centraliseringen och förstå sin uppgift gentemot mellankadrerna, såsom **skolning och urval**, vilket naturligtvis innebär regelbundna kritiska bokslut. Utvidgningen av sektionernas centralkommittéer, deras verksamhet som instrument för gemensamt politiskt utarbetande och skolning på hög nivå, sammankallande av regelbundna nationella konferenser om särskilda ämnen och organisering av kaderskolor bidrar till att lösa uppgiften att skola mellankadrer. Även om prioriteringen vad gäller pressen under hela denna period måste bestå i att skapa och stärka organisationens centrala veckotidning – det viktigaste instrumentet för organisationens nationellt centraliserade politiska ingripande – så skapar de ovan nämnda organisatoriska prioriteringarna under vissa etapper av organisationens tillväxt ett trängande behov av ett nät av regelbundet utkommande fabrikstidningar, kompletterade av lokala organ i regioner och orter med starkare inplantering, och av en teoretisk tidskrift för de sektioner som på sin arbetsmiljö och karaktären av organen för den löpande propagandan oundgängligen behöver en extra politisk och teoretisk analys på högre nivå för en bredare publik. Den sammanhängande utformningen av detta system för pressen är ett resultat av organisationens styrka och måste befinna sig under ledningens kontroll, även om man måste göra en kritisk omprövning med jämna mellanrum.

Ett liknande betraktelsesätt kan tillämpas på de finansiella problemen och de som berör den materiella infrastrukturen. Att lösa organisationens centrala finansiella problem (att säkerställa ett adekvat funktionssätt för den nationella ledningen, att regelbundet ge ut sektionens centrala politiska organ, att skapa underlag för ett minimum av heltidsanställda och teknisk apparatur) kommer absolut i första hand. Men vid en viss punkt blir självständiga finansiella resurser för de regionala och lokala organen samt cellerna och ett minimum av teknisk apparatur på denna nivå – i en kommande etapp regionala och lokala heltidsanställda – ett oundgängligt villkor, för att man ska kunna befästa det vunna inflytandet och för att organisationen ska kunna göra nya framsteg. Även här måste den nationella ledningen ombesörja ett smidigt prioriteringssystem, som måste ses över regelbundet för att undvika att valen görs rutinmässigt genom yttre tryck eller utan att hela organisationens intressen tas med i beräkningen.

18. Kampen mot repressionen

Det skisserade perspektivet är en ganska snabb tillväxt av 56 de revolutionärt-marxistiska organisationerna i ett klimat, som gynnar proletariatets radikalisering och det revolutionära programmets fortlöpande sammansmältning med ett allt bredare massavantgarde. Även bourgeoisin är medveten om detta perspektiv, liksom de allvarliga risker det innebär för dess regim och för dess stat. Det vore en illusion att tro att bourgeoisin passivt kommer att se på hur de revolutionära organisationerna utvecklas och blir starkare.

De två viktigaste farorna som dessa hotas av är:

a) en **selektiv repression från statens sida**, som i huvudsak riktas mot den yttersta vänstern och kan utsträckas till ett olagligförklarande av den (som förbereds av en »kriminaliserings»-kampanj liknande den som utlöstes i Frankrike vid omröstningen om lagen mot skadegörelse /loi »anti-casseurs»/, i Italien kring Valpreda- och Feltrinelli-affärerna, i Västtyskland under förevändning av Baader-Meinhofaffären). Denna fara uppstår i en given konjunktur, där bourgeoisin fortfarande bedömer styrkeförhållandet som alltför ogynnsamt för att utlösa en massiv repression mot hela arbetarrörelsen, men söker förbereda en sådan genom repression mot enbart den yttersta vänstern. Motangreppet måste förberedas redan nu genom att skapa ett klimat av bred solidaritet mot repressionen, för ett försvar av arbetarrörelsens samtliga demokratiska rättigheter och genom ett faktiskt erkännande av den yttersta vänsterns organisationer som en del av den organiserade arbetarrörelsen. Att undvika den yttersta vänsterns isolering från arbetarnas massorganisationer, det är vår grundläggande inriktning för att omintetgöra denna första fara.

b) en **utomlaglig repression** genom »parallella» poliser, arbetsköparnas privata grupper och de halvfascistiska väpnade banden. Detta vapen som redan används i stor utsträckning av polisen i Brasilien, Uruguay, Argentina och Mexico har kommit till det kapitalistiska Europa via Francos Spanien och överstarnas Grekland, och sprider sig idag till Frankrike och Italien. Vi får inte underskatta faran av att denna terrormetod införs i de flesta kapitalistiska länder i Europa.

Det bästa svaret på denna fara är att återuppliva självförsvarsreflexerna, att förbereda bildandet av arbetarmiliser utifrån strejkvakter bestående av arbetare och studenter. Men initiativ till självförsvar för själva de revolutionära organisationerna har redan visat sig nödvändiga i Frankrike och Spanien och kan i framtiden bli det i andra europeiska länder. De måste planeras och genomföras på ett sådant sätt att de förstås och gillas av ett större avantgarde, återknyter till arbetarorganisationernas anti-fascistiska försvarstraditioner och tjänar som exemplariska utgångspunkter för att förbereda massivare former av försvar från arbetarklassens sida.

Existensen av dessa faror, liksom den objektiva situationens logik, som plötsligt kan svänga över till en förrevolutionär eller t.o.m revolutionär situation, tvingar Fjärde Internationals sektioner att ägna särskild uppmärksamhet åt säkerhetsfrågorna och att systematiskt förbereda en apparat, som gör det möjligt för organisationen att fortsätta fungera med maximal effektivitet, när den imperialistiska repressionen försöker driva den under jorden. Ju effektivare dessa motangrepp och förberedelser blir, desto tveksammare kommer bourgeoisin att bli att öka repressionen och utnyttja de halvfascistiska banden.

I denna anda bör våra sektioner undervisa massavantgardet och i praktiken visa bourgeoisin att priset den måste betala för varje försök att upprätta en öppen diktatur är ett inbördeskrig, i vilket båda de kämpande lägren gör bruk av vapen. Historien har visat att ett sådant alternativ är att föredra framför ett institutionaliserat inbördeskrig i form av en blodig diktatur, där det

ena lägret dödar och torterar efter behag, medan det avväpnade och desorienterade proletariatet och arbetarmilitanterna maktlöst bevittnar massakern på sina kamrater.

19. Bygg internationalen

Uppbygget av revolutionärt-marxistiska organisationer i det kapitalistiska Europa är ouplösligt förbundet med uppbygget av Fjärde Internationalen som internationell organisation. De två uppgifterna går in i varandra, både med tanke på arbetarkampens objektiva behov och med tanke på stärkandet av den trotskistiska riktningen inom massavantgardet.

Arbetarkampens internationalisering är en oundviklig följd av kapitalets ökande internationalisering. EEC, kapitalets internationella sammanflätning, betydelsen av de multinationella företagens fabriker i åtskilliga europeiska länder, tendenserna till allt mer avancerad monetär och ekonomisk integration av det kapitalistiska Europa – alla dessa faktorer aktualiserar mer och mer internationella förhandlingar om kollektivavtal, internationella aktioner för arbetarnas krav och strejker i europeisk skala.

De revolutionära marxisterna som förutsett denna utveckling sedan flera år tillbaka, kan inte begränsa sig till att stödja eller stimulera fackliga initiativ i denna riktning. De måste oundgängligen anstränga sig för att denna internationalisering av klasskampen går utöver det ekonomistiska, korporativa och sektoriella stadiet. Deras propaganda för Europas Förenade Socialistiska Stater, för solidaritet inte bara med ekonomiska strejker i utlandet, utan också med det spanska, portugisiska, grekiska och irländska proletariatets politiska kamp, med de antiimperialistiska kämparna i Asien, Latinamerika och Afrika, med dem som bekämpar byråkratin i de byråkratiserade arbetarstaterna, allt detta måste leda till organisatoriska resultat: uppbygget av breda internationella solidaritetsfronter, å ena sidan, uppkomsten av de första revolutionärt-marxistiska kadren, skapandet av de första trotskistiska kärnorna och stärkandet av Fjärde Internationalens sektioner i en hel rad andra länder, å den andra. De måste också ta konkreta initiativ i de sektorer där de multinationella företagen har en avgörande betydelse.

Ett kraftigt återupplivande av arbetarnas internationella solidaritetsreflexer spelar för övrigt en viktig roll för klasskampens utveckling i Europa:

- a) för att neutralisera de negativa effekterna av kapitalets internationella centralisering på de nationella arbetarstrejkernas effektivitet, effekter som kommer att bli allt viktigare under de kommande åren.
- b) för att påskynda de immigrerade arbetarnas integration i arbetarrörelsens kamp och omintetgöra bourgeoisins allt vanligare försök att utnyttja rasism och utlänningshat mot dessa arbetare för att splittra proletariatet.
- c) för att förbereda det europeiska proletariatet på att göra massivt motstånd mot varje försök till kontrarevolutionär intervention mot en segerrik socialistisk revolution i något enskilt land i det kapitalistiska Europa, förberedelser som måste vidtagas i förväg och på ett systematiskt sätt i takt med att proletariatet återknyter till sina internationalistiska traditioner..

Inom den allmänna ramen för sina uppgifter i solidariteten med alla förtryckta folks kamp har Fjärde Internationalens europeiska sektioner ett speciellt ansvar vad gäller:

- a) försvaret av den vietnamesiska revolutionen, med bibehållande av en omfattande mobilisering av avantgardet för revolutionens seger, i syfte att i viss mån neutralisera de sovjetiska och kinesiska byråkratiernas påtryckningar på den vietnamesiska ledningen för att få till stånd en kompromiss med Washington.

b) försvaret av den irländska kampen mot den brittiska imperialismens försök att politiskt isolera den från det brittiska och europeiska proletariatet och krossa den militärt.

Dessa internationalistiska uppgifter ålägger dessutom det kapitalistiska Europas revolutionära marxister speciella organisatoriska uppgifter: en närmare samordning av de europeiska sektionernas dagliga arbete (angående speciella problem som de invandrade arbetarna och den antiimperialistiska och antibyråkratiska solidariteten, genom särskilda kampanjer i händelse av strejker med internationell räckvidd m.m.). Denna samordning kräver att man upprättar tillfälliga organ under den internationella ledningens kontroll.

Den intimare samordningen av de europeiska sektionernas arbete har som speciellt mål att omvandla sektionernas ännu mycket ojämna utveckling till en sammansatt utveckling. Varje framgång i en sektor, varje specifikt genombrott för en sektion kan bli referenspunkt, en lärdom och en utgångspunkt för liknande framgångar för andra sektioner. Denna ansträngning måste sammankopplas med en systematisk strävan att internationellt sprida de mest avancerade kamp- och organisationsformerna, som förverkligas av proletariats avangardistiska skikt i ett eller annat europeiskt land.

Av alla riktningar inom det nya massavangardet, av den organiserade arbetarrörelsens alla riktningar, är det endast den trotskistiska som uttalar nödvändigheten av att bygga en internationell organisation samtidigt med uppbygget av de nationella organisationerna. Det är endast den som förkastar uppfattningen att man först måste bygga mäktiga nationella revolutionära partier för att sedan – genom en plötslig omvandling vars mysterier aldrig avslöjats – nå fram till en politiskt homogen International. Detta är en reaktionär utopi i vår epok.

Den i högsta grad internationella karaktären av ekonomin, politiken, samhället och klasskampen i vår epok är inte en »trotskistisk käpphäst». Det är en konkret och handgriplig verklighet, som ständigt tränger sig på avangardet och de medvetna arbetarna genom ovedersägliga fakta. Om inte den platoniska och litterära, utan den praktiska och organisatoriska internationalismen, är trotskisternas kännetecken inom massavangardet, så är detta ett argument som redan talar till vår rörelsers fördel och kommer att göra så ännu kraftigare i framtiden, som ett resultat av händelseutvecklingens lärdomar. Varje förstärkning av Fjärde Internationalen, varje omvandling av en av våra sektioner från propagandagrupp till en revolutionär organisation förmögen till politiska initiativ och med en begynnande inplantering i proletariatet kommer att få återverkningar på alla de andra sektionernas uppbygge och tillväxt. Även i denna mening går sektionernas uppbygge och Internationalens uppbygge in i varandra och utgör en och samma process, inte en enkel addition av nationella framgångar eller bakslag.

Ordförklaringar

Elektoralism – att se valtillfällena och arbetet i parlamentet som det mest väsentliga.

Entrism – att en organisation tillämpar en entristisk taktik – entrism innebär att den i första hand utvecklar sitt politiska arbete inom en annan organisation (entrer, enter –gå in i).

Gradualism – en gradualistisk uppfattning när det t ex gäller utvecklingen av styrkeförhållandena mellan klasserna i samhället innebär att förändringen av dessa ses som en gradvis process, utan snabba, plötsliga eller kvalitativa förskjutningar.

Putschism – en politisk uppfattning med inriktning på kupper och kuppmetoder (putsch – kupp).

Kumulativ – anhopande

Ultimativ – från ultimatum, oeftergivligt krav.

Hybrid – en hybrid form är sammansatt av flera olika, mer definierbara eller rena former, ett slags blandform.

SUKP – Sovjetunionens kommunistiska parti

UEC – Union Etudiantes Communistes, det franska kommunistpartiets organisation för studerande.

SFIO – ett tidigare franskt socialdemokratiskt parti.

Vi har valt att inte förklara alla de partiförkortningar och -namn vars politiska hemvist framgår av texten.